

ŠTAJERSKI GOSPODAR

IZIDE VSAKO SOBOTO

Uredništvo in upravlništvo: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Naročnina: letno Din 50⁻, polletno Din 26⁻, četrletno Din 15⁻.

Leto I.

Marburg a. d. Drau, sobota 17. maja 1941

Št. 3

„Steirischer Heimatbund“

Tabor vseh domoljubnih Štajercev!

Ko je bilo srbske strahovlade po zaslugi Führerja in njegove hrabre vojske konec, si je oddahnila cela Spodnja Štajerska. Kmet, delavec in meščan so bili rešeni strahovitih pritiskov tuje nadvlade, ki si v teku celih 22 let ni zamogla pridobiti prebivalstva v tej naše lepi deželi. Možje in žene iz tiste starostne dobe, ki se še spominja časov izpred svetovne vojne, kar niso mogli verjeti lastnim očem, da je prišla ura osvoboditve izpod srbskega jarma tako hitro. Največje zadovoljstvo in veselje pa je zavladalo nad dejstvom, da nam je naš velik Führer s svojimi modrimi vojaškimi ukrepi prihranil mnogo vojnega gorja. Naše spodnještajerske vasi so ostale nepoškodovane. Ljudstvu je bila prihranjena usoda beguncer, strehe nad našimi glavami so cele in vse to se imamo zahvaliti nemški vojski, ki je porazila Srbijo bliskovito, toda z najmanjšimi izgubami tako v obliki sredstev kakor tudi krvi. Negotovost po izbruhu vojne je trajala le par dni, dokler niso prispeli nemški vojaki. Z vkorakanjem nemške vojske je prispela obenem tudi varnost za življenje in imetje našega ljudstva, ki je nemške vojake povsod sprejelo s tisto pri srčnostjo, ki je Štajerce brez razlike materinskega jezika že od nekdaj odlikovala. Tam, kjer so bili ljudje vsled dirjanja in groženj četnikov splašeni, je kar hitro nastalo razumljivo zaupanje napram osvoboditeljem, ki so si s svojim finim in kulturnim nastopom povsod pridobili prijateljev. Nemška vojska, z nesmrtno slavo ovenčana, je med nami najvidnejše jamstvo, da se žalostna preteklost nikdar ne bo več povrnila.

Adolf Hitler je s svojim zgodovinskim poveljem za napad proti balkanskim zarotnikom osvobodil Spodnjo Štajersko. Spodnja Štajerska mu zato dolguje veliko, neizmerno

zahvalo. Führer je dal s polnimi rokami, mi pa smo samo jemali. Sedaj je napočila ura povračanja ljubezni in zvestobe. Naše ljudstvo je prej revno kakor bogato. Adolf Hitler je v nestetih govorih in primerih pokazal, da mu je pošten, zvest in priden narod nad vse. Führer nam je dal tudi možnost sodelovanja pri obnovi naše Spodnje Štajerske. V to svrhu je bil po njegovih navodilih ustanovljen »STEIRISCHER HEIMATBUND«, velika organizacija vseh poštenih in za sodelovanje vnetih Štajercev. Brez razlike glede jezika se bomo zato odzvali oklicu našega Gauleiterja in Reichstatthalterja dr. Uiberreiterja ter vstopili v to veliko organizacijo, ki jo vodi v smislu Führerjevih navodil mlad in energičen mož: Bundesführer Franz Steindl. Po vsem podeželju so že nalepljeni veliki, belo-zeleno tiskani lepaki, ki vabijo k pristopu. Zanimanje za Heimatbund je povsod zelo veliko, ker se ljudstvo zaveda, da je mogoče sodelovanje le v okviru organizacije, ki bo to delo obnove pravilno uravnavala in vodila.

Danes, v soboto dne 17. maja se

prične po naših trgih, mestih in vaseh vpisovanje vseh dobro mislečih in dela voljnih Štajercev, ki bodo na ta način slovesno dokumentirali svojo privrženost Adolfu Hitlerju in Veliki Nemčiji. To vpisovanje se bo zaključilo v nedeljo, dne 25. maja. Spodnještajersko ljudstvo je razumelo oklice Gauleiterja in prav tako tudi Bundesführerja. Vsi vemo, da smo poklicani in pripravljeni, v okviru Heimatbunda zvesto in vdano sodelovati z merodajnimi močmi pri obnovi naše ožje domovine. Naše ljudstvo se zaveda velikih in težkih nalog, ki nas še čakajo. V tem nam je Führer, ki mu je delo za narod in državo vsebina življenja, svetli vzor. Vojne še ni konec. Treba bo, zlasti na deželi, veliko naporenega dela, da v prvi vrsti osiguramo prehrano. Heimatbund nam bo odredil velik del teh nalog, ki se jih bomo oprijeli z veseljem in žilavostjo. Vse, kar bomo storili, bo slednjič nam samim v korist. V tem smislu obljublamo vodstvu Heimatbunda splošno pripravljenost za sodelovanje, da bomo vredni zgodovinskega čina našega velikega Führerja.

Mi smo Štajerci!

Osvobojenje izpod srbskega jarma je prišlo tako nenadoma, da se mnogi ljudje na Spodnjem Štajerskem še niti ne zavedajo zgodovinske dalekosežnosti tega dovršenega dejanja. Blaznost generala Simovića se je v prvi vrsti zahvaliti, da je omogočil našo svobodo. To je povdaruil prav lepo naš Gauleiter in Reichstatthalter o priliki svojega prihoda v mesto Marburg. Simović je torej sprožil plaz, ki se je nato vsul nevzdržno v dolino. Führer je na srbsko nesramnost odgovoril takoj

in tako, kakor to dolikuje največji vojšteski in Evropski Belgrajski norcem, zločincem in pustolovcem se sedaj menda že svita v glavah, toda po smrti ni pokore. Nas Štajerce le veseli, da nam je nemška vojska s svojo veliko udarnostjo prihranila pogorišča in žrtve. Naš kmet je takoj razumel vlogo, ki jo je v tej vojni nadvse vzorno odigrala nemška vojska. Nič čudnega torej ni, da uživajo nemški vojaki v naši spodnještajerski sredini povsod veliko spoštovanje. Naši ljudje imajo

Führerju je povedal nekaj silno važnega.

(Aufn. Presse Hoffmann)

sedaj dovolj prilike gledati nemške vojake in se z njimi tudi prijazno pogovarjati. Vsí so polni občudovanja nad strumnostjo, izobrazbo in medsebojnim tovarištvom nemških vojakov. Zlasti starejši Štajerci, ki so se v svetovni vojni borili ramo ob ramo z nemškimi tovariši, so veseli in zadovoljni, ko se srečujejo na cesti s ponosnimi vojaki Führer-ja.

Zadovoljstvo prešinja srca vseh Štajercev, ki se pripravljajo na delo obnove naše domovine v okviru Heimatbunda. Tega dela sedaj ne bo mogel nikdo motiti. Konec je hujskanja proti Nemcem in štajerski slogi. Ne more ostati v naši sredini nikdo, ki se ne bi mogel sprijazniti z novim stanjem. K sreči so ti ljudje v taki manjšini, da bo šel novi razvoj nemoteno preko njih. Ogromna večina spodnještajerskega kmeškega in delavskega ljudstva je osvobojenje izpod srbske strahovlade komaj pričakala. Sedaj, ko je Führer to globoko željo uresničil, je obnova domovine s pomočjo Heimatbunda prva in glavna naloga vseh zavednih Štajercev. Mi Štajerci smo v svetovni

vojni dokazali, da nismo zajci. Zgodovina nekdanjih avstro-ogrskih regimentov, predvsem pa 87. in 47., dokazuje, da so se naši Štajerci brez razlike govorice borili na vseh frontah kot pravi junaki. Takrat je šlo resnično za obrambo domovine. V tej vojni, ki je obenem prinesla konec izdajalske Jugoslavije, pa Štajerci niso bili junaki, ker se proti Nemcem nikdo ni hotel boriti. 22 let srbofilske propagande ni bilo v stanju, izobličiti dušo našega človeka. Naš človek ni sovražil Nemca. To sovraštvo je širila le izkoreninjena inteligenca, ki se je na ta način odtujila ljudstvu in njegovemu pravemu mišljenju. Splošen polom srbofilske politike je ljudstvo na Spodnjem Štajerskem sprejelo z očitnim odobravanjem. Štajerska misel je bila jačja kot vse drugo. To dejstvo je za vse domoljubne Štajerce dober porok, da bo delo obnove v zvezi s Heimatbundom srečno in uspešno. Zavedamo se, da nas Führer opazuje in da nas bo sodil po naših delih. Zato pa moramo skrbeti, da bomo dajali račun vedrega lica in v najboljši zavesti.

Štajerci in srbska „kultura“

Ljudje našega spodnještajerskega podeželja so bili že pred in med svetovno vojno znani po svoji srčni omiki ali kulturi. Če je prišel kak tujec v vas, so ga prijazno pozdravljali, zlasti pa se je v tem odlikovala šolska mladina. Dobri vzgojitelji mladine so imeli pri tem velikih zaslug. Isto velja tudi o

nemškem uradništvu. Nemški uradniki so bili na slovenskem ozemlju Spodnje Štajerske povsod priljubljeni. Bili so resnično nosilci kulture. Med njimi in med Štajerci je vladalo na podeželju lepo soglasje, ki so ga motili tu in tam le tisti hujskači, ki so si želeli Srbije.

Po polomu bivše Avstrije so napočili

za naše Spodnještajersko ljudstvo res težki časi. Nemški uradniki, ki so vzljubili kraje in ljudstvo, so morali pred nasiljem srbofilov pobegniti na Gornje Štajersko, nakar se je potem razpaslo tisto divjaštvo, ki smo ga doživljali celih 23 let. Vse, kar je bilo Štajercem sveto, so opljuvali in potepali. Kdor se je na fronti hrabro boril za svojo domovino, je bil proglašen za norca. Prav tako so se norčevali iz vojniških odlikovanj. V svoji petoliznosti so srbofili priznavali samo dezertarje, ki so se na solunski fronti borili na strani nasprotnikov Avstro-Ogrske in Nemčije.

Sovraštvo do vsega, kar je le količ-kaj spominjalo na povezanost Spodnještajerske z ostalo Štajerko, je bilo tako veliko, da so celo onemogočali postavljanje mlajev, ker so ti mlaji nekoč stali na Spodnjem Štajerskem prav tako, kakor v nemških krajih. Izkoreniniti so hoteli iz našega ljudstva vse, kar je bilo lepo in plemenito.

Naše podeželje je v letih jugoslovanskega samopaševanja prav kmalu doznalo, kaj je srbska »kultura«. Fantje, ki so služili v srbski armadi, so prišli domov tako posurovljeni, da jih očetje in matere skoraj niso več spoznali. Tisto malenkost srčne in umske omike, ki so jo ti fantje posedovali, so v srbski vojski popolnoma izgubili. Vsaka druga beseda, ki je prišla iz njihovih ust, je bila tako ostudna, da je med poštenimi ljudmi ni mogoče izreči. Preklinjali so mater, ki je vir vsega življenja in ki jo častijo vsi omikani narodi. Tem fantom ni bilo zameriti, ker so prevzemali psovke in kletve iz ust predpostavljenih srbskih oficirjev, misleč, da je tako preklinjanje nekaj »finega«. Naša vas ni propadla samo gnotno, nego tudi duševno. Preklinjalo se je vse povprek, zlasti pa so nesramne kletvice veljale Previdnosti, tisti Previdnosti, ki jo Führer v svojih govorih tako lepo poziva na pomoč svojemu narodu. Srbi in srbofili so tako dolgo izzivali Previdnost, da jih je ista v obliki nemškega meča udarila kakor blisk iz jasnega neba po njihovih revnih in praznih glavah.

Paševanja srbske »kulture« je sedaj na Spodnjem Štajerskem enkrat za vselej konec. Treba bo veliko naporov, da se iztrebijo iz našega dobrega ljudstva žalostni ostanki srbskega hlapčevstva. V naših štajerskih vaseh mora zopet zavladati nekdanja srčna omika in duh medsebojne povezanosti. Za srbsko preklinjanje v naših vrstah ni več prostora. Izginiti mora vse, kar bi kakorkoli spominjalo na žalostno dobo našega gnotnega in duševnega propadanja.

Naroči Štajerskega Gospodarja!

Za povezanost našega podeželja

Medsebojna pomoč pri opravljanju nujnih kmetijskih del. Duha skupnosti naj prešine sleherni našo vas

S priključitvijo Spodnje Štajerske k Veliki Nemčiji so nastale za naše podeželje tudi nove naloge, porojene iz novega duha, ki ga predstavlja nemška država. Naš kmet si bo moral biti na jasnem, da sprememba, ki smo jo doživeli v teh zgodovinskih dneh, ni prinesla samo nov režim, nego tudi popolnoma novi sestav. V tem novem sestavu (sistemu) pomenja duh skupnosti vse, interes posameznika pa le toliko, v kolikor se ujema z interesom te skupnosti. Posameznik je slaboten, skupnost je močna. To je bistveni nauk narodnega socializma. Iz tega pa praktično izhaja, da mora posameznik ojačati sebe potom močne povezanosti vseh.

Za našo spodnještajersko vas so nastale v smislu tega nauka razne naloge, ki jih pa spričo današnjih razmer ni mogoče točno določiti. Do ustanovitve posebnih kmetijskih organizacij, namenjenih pospeševanju kmetijstva, bo treba našo vas duhovno pripraviti na novo dobo našega življenja. Predvsem in zlasti bo treba pomesti z dosežanimi pojmi o sosedstvu. V naših vaseh najdemo le redko dva soseda, ki bi bila nekak vzor duha nove povezanosti. V največ slučajih se sosed za soseda dosti ne briga ali pa vlada med njima celo sovraštvo. Kjer koli le moreta, si medsebojno škodujeta. Mrtva kura, ki je zašla v sosedovo travišče ali žito je čestokrat dokaz takega sovraštva. Redki so slučaji, v katerih si izposojajo kmetje in kočarji vprežno žvino, pluge itd. za delo na polju. Če je v sosedstvu bolnik, se ga ponajveč spominjajo šele tik pred smrtjo. Da bi ga obiskali sosede še prej, jim v obilici dela niti ne pade na um. Novi čas, v katerem živimo, zahteva z vso nujnostjo novega gledanja na vsa vprašanja vsakdanjosti. Ena izmed teh nalog je medsebojna pomoč pri opravljanju najnujnejših kmetijskih del. Ta pomoč je potrebna tembolj, ker primanjkuje delovnih moči. Ako v malem sosedstvu zagrabiijo vsi za delo, ga bodo lažje in hitreje dovršili. To velja n. pr. za škropljenje v vinogradih, za sušenje in spravljane sena itd. V jeseni bo treba pospraviti pravočasno sadeže, da se tako prepreči škoda. Je vse polno del, ki jih bo skupnost lažje opravila kakor posameznik. Naša vas bo v tej vojni, ki še ni končana, lažje izvedla proizvodnjalno bitko, ako bo po-

V Marburgu je spremljala mladina velik mlaj z izrezljanimi znamenji rokodelstva.

stopala v smislu izloženih misli. Duh skupnosti naj bi prešinel sleherni našo lepe Spodnje Štajerske. Naš Gau-leiter in Reichsstatthalter d. Uiber-reither je v enem svojih govorov

poudaril, da mora postati Spodnja Štajerska en sam prekrasen vrt. Njegova želja se mora izpolniti, ker bo delo vseh Štajercev v korist ne samo ožje domovine, nego tudi cele Nemčije.

Zadnji dnevi Jugoslavije

Posameznosti o polomu Simovičeve bande - Polom se je odigral v znamenju zmešnjave

Rimski list »Giornale d'Italia« je objavil te dni zanimivo poročilo o dogodkih, ki so se odigravali v vladajočih krogih za časa splošnega poloma. Iz tega poročila posnemamo sledeče posameznosti.

General Simović je dva dni pred izbruhom sovražnosti zapovedal, da se ima vlada preseliti v slučaju vojne v Vrnjačko banjo. Prvi nemški letalski napad na Beograd pa je povzročil nepopisno zmešnjavo. Člani vlade so bili v trenutku napada medsebojno ločeni. Srbski ministri, med njimi general Simović, so se nahajali v svojih vilah izven Beograda, dočim so bili hrvatski ministri zbrani v hotelu »Bristol«, ki se nahaja v neposredni bližini kolodvora. Dr. Maček je ves bled in tih poslušal zmešane predloge svojih ministrskih tovarišev ter je na to sklenil obiskati Simoviča. To se mu ni posrečilo, ker je medtem že sledil drugi nemški letalski napad. Končno so se znašli hrvatski ministri v hiši nekega prijatelja na Dedinju. Tam je dr. Maček, na pragu zaklonišča sedeč, predsedoval neke vrste ministrskemu svetu, ki je sklenil pobegniti v smeri na Avalo. V Topoli pa je bila kolona ubežnih ministrov obveščena, da so nemške tankovske divizije že daleč v Srbiji. Vla-

da je nadaljevala svoj beg do Čačka, kjer se je ministrom pridružil tudi zunanji minister dr. Ninčič. Medtem je prispela iz glavnega štaba vest, da se nahaja mladi kralj v Zvorniku. Ostala poročila kurirja pa so bila tako zmešana, da je dr. Maček sklical svoje hrvatske ministre ter sklenil vlado prepustiti svoji usodi. Prišlo je do burnih nastopov s srbskimi ministri, vendar je dr. Mačku uspelo v avtomobilu pobegniti. Ostale hrvatske ministre so srbski ministri proglasili za ujetnike in jih držali pod vojaško stražo.

General Simović je iz Banje Koviljače zapovedal, da se naj ministri odpeljejo v Sarajevo, kjer se nahaja glavni štab z mladim kraljem. Člani vlade so 10. aprila prispeli na določeno mesto. V Han Pijesku so se sestali z razkrajem Petrom II., ki mu je bilo vseeno, karkoli se je zgodilo. Pri tej priliki so še izmenjali oba hrvatska ministra Mačka in Andresa ter sta bila imenovana prijatelja Anglije Sava Kosanović in dr. Juraj Krnjevič.

Dne 12. aprila je zahteval bosanski minister Kulenović ustavitve sovražnosti, češ, da kot Bosanec ne more gledati razdejanja, ki jih je zakrivila ponorela skupina generalov. Dr. Ninčič in hrvatski ministri so Kulenovičovo

Belgrad po porazu srbske vojske

Belgrajčani sedaj spoznavajo svoje židovstvo — V mestu vladajo velike potežkoče
(Piše vojni poročevalec Helmut Crous)

PK. Par dni je že minulo, odkar sem prišel po nekoliko težavni in pustolovni vožnji v čolnu prvič čez Savo v Belgrad. Kakšna razlika med stanjem mesta o Veliki noči in danes! Največji kupi razvalin so pospravljeni, ceste, po katerih je ležalo steklo, tramovje in raztrgane telefonske žice, so zopet očiščene. Kar o Veliki noči še ni bilo mogoče, je sedaj že možno: sprehod skozi mestne ulice, ki niso več zatrpene z velikimi kupi razvalin.

Čudno sliko nudi kolodvor, ki je že po prvem nemškem napadu popolnoma zgorel. Sedaj že zopet prihajajo skozi zglajenela vrata kmetijski ljudje, ki prihajajo nakupovati, kakor pred vojno.

Preskrba vode je težavna. Na številnih mestih so popokale vodne cevi, kar je šele sedaj urejeno. Zaenkrat imajo le posamezni deli mesta vodo. Večji del mesta dobi vodo iz sosednjih občin. Vodo vozijo v posebnih avtomobilih v Belgrad, kjer si jo razdelijo. Potreba po vodi je izredno velika. Ko se pojavi tak vodni tank, se pojavi celo kolona žensk, ki zajemajo s svojimi posodami vodo, da si jo priskrbijo za par dni.

Medtem je pričela tudi elektrarna z obratovanjem. Zaenkrat je oskrba s tokom omejena le na nekatere ceste, ker so bili podzemski kabli in napeljava zelo poškodovani. Obnova oziroma popravilo teh napeljav bo mogoča šele tedaj, ko bodo odstranjene vse razvaline.

Zelo težavno poglavje je tvorilo vprašanje nadomestila razstreljenega savskega mostu. V prvih dneh okupacije je bilo mogoče priti le s čolnom preko močno narasle Save. Medtem so uredili 16 tonski brod, ki je omogočal tudi prevoz vozil. Končno so pionirji zgradili most, ki tvori trdno vez med Belgradom in Zemunom. Ta most je namenjen predvsem samo vojaškim svrham. Civilne osebe smejo mesto obiskati in zapustiti le na osnovi propustnice. Med uradnimi urami Ortskommandanture stoji cela vrsta ljudi

pred vrati. Može v komandanturi imajo mnogo posla. Na tisoče prihajajo Belgrajčani s svojimi skrbmi in željami h komandantu, ki naj bi — kakor povsod drugod — pomagal z nasvetom in dejanjem.

Že prve dni so zaznamenovali žide z rumenim trakom na rokavu. Sedaj odkrivajo Belgrajčani veliko število otrok Izraelovih po belgrajskih cestah. Židje se radi teh rumenih trakov na svojih rokavih vzdržujejo udeležbe v javnem življenju. Kljub temu še leta veliko število židov po cestah in število tistih, ki si že upajo prihajati iz židovskega predmestja ob Donavi, narasča od dne do dne.

Nasproti staremu kraljevskemu dvoru, ki je bil spremenjen v muzej princega Pavla, smo se vselili v krasno stanovanjsko hišo. Del te hiše je bil sedež anglo-ameriško-jugoslovanskega kluba. V teh prostorih in tudi drugod v mestu je spoznati, kako velik je bil vpliv Anglije na to deželo. Ako listamo v bogati in za nas zelo zanimivi knjižnici kluba ali po tu zastopanih angleških in ameriških časopisih, potem ne moremo več dvomiti o tem, kakšen je bil vpliv Anglije.

Posebna privlačna točka za naše vojake je kraljevski dvor, ki je bil le deloma porušen. V tem dvoru je bilo nakopičenih v nepreglednih množinah raznih Aleksandrovih redov za zaslužne srbske patriote.

Doslej najboljši vtis je napravil na nemške vojake hrib Avala v bližini prestolnice, kjer počiva neznani srbski vojak. Je to res monumentalni spomenik, izgrajen iz črnega mramorja. Od tu se razprostira pogled na prestolnico in podeželje. Večina vencev na Avali nosi trakove s kljukastim križem ali v italijanskih barvah. To je pač najboljši dokaz, da je bilo lepo sodelovanje obeh osovinskih velesil z Jugoslavijo možno in tudi predvideno, ako ne bi blaznost srbske vojaške klike ves dobi začel brezsmiselno porušila.

Knjiga obiskovalcev vsebuje tisoče imena. Vpadljiva praznina se pričinja s 7. aprilom. Šele 15. aprila so se namreč vpisali prvi nemški vojaki v to častno knjigo. Stran za stranjo je napolnjena z nemškimi imeni. Nikjer ni prišla blaznost te vojne, ki je bila na angleško dreganje izzvana, tako do izraza, kakor na tem mestu.

Ostra kritika angleške brezvestnosti

V mehiškem tedniku »Hoy« je napisal Roberto Blanco Moreno članek, ki vsebuje ostro kritiko angleške brezvestnosti. Moheno prikazuje v svojem članku žalostno tistih narodov, ki so pričakovali angleške pomoči slično kot preje Poljska, Norveška in Francija. Angleži se tokrat ne morejo izgovarjati, da na Balkanu niso bili pripravljeni, ker so te priprave dejansko trajale eno celo leto. Dokazano je — tako piše Moheno —, da so Angleži izzvali v Jugoslaviji državni udar. Angleži so bili tisti, ki so Grke in Jugoslovane pognali v vojno, o kateri je London bil že vnaprej prepričan, da jo bosta obe deželi izgubili. Anglija je računala s tem, da bo spopad zahteval

na nemški strani velikih človeških žrtev. Usoda nevednih in zapeljanih zaveznikov je bila Angležem postranska stvar. Tako sta postali Grčija in Jugoslavija skupno s Poljsko, Norveško, Belgijo, Holandijo in Francijo čisto navadne figure na šahovski deski Anglije. Postali sta figuri, ki sta po polomu izgubili vsako vrednost.

Pisec članka se sklicuje dodatno na poročilo norveškega polkovnika Götza o tajnem umiku Angležev iz Norveške. Ta umik je prisilil Norvežane h kapitulaciji. Isto se je zgodilo tudi Grkom. Grčija se mora zadovoljiti z žalostno slavo, da je dala ves svoj prispevek za obrambo angleškega imperija.

zahtevo podpirali. Simović in kralj sta bila proti. Nasprotja glede te zahteve so bila ostra. Medtem je prispela vest o napredovanju Italijanov vzdolž dalmatinske obale. Simović in njegovi generali, pa so še vedno zatrjevali, da je pričakovati vsak trenutek izkrcavanja angleških čet v Kotoru.

Obstoječe bojne edinice so nato pre-

jele povelje, nadaljevati borbo brez skupnega operacijskega načrta, da bi na ta način rešile kralja in vladu. 13. aprila se je podal Peter »Zadnji« skupno z diplomatskim zborom v samostan Ostrog. Dan pozneje je odletel ubežni kralj v spremstvu svojega glavnega adjutanta in angleškega atašeeja iz Nikšića v Grčijo...

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnještajercv je**

„Heil Hitler!“

Konec brezposelnosti

Gospodarstvo Velike Nemčije ne pozna brezposelnih

Spodnještajerci poznajo brezposelnost iz lastnega izkustva. Redke so pri nas družine, ki ne bi imele očeta, matere, sina ali hčerke, ki morajo od doma v tovarne, rudnike, pisarne itd. na delo, da sebe in svoje preživijo. Čas med svetovno vojno in sedanjim preobratom bi mirno lahko imenovali »doba brezposelnosti«, saj bo med nami prav malo ljudi, ki je v tem času ne bi bili posredno ali neposredno občutili.

Kakšne občutke ima zdrav mlad mož, družinski poglavar, ki bi rad delal, pa ne dobi dela? Ubogi so otroci in še bolj je pomilovanja vredna žena in mati v družinah, kjer gospodarji brezposelnost. Kako bridko je za mater, ki svojim otrokom ne more dati hrane. Kakšno trpljenje je za nedolžne, nevedne otročiče, ako prosijo kruha in ga ne dobijo, ker ga mati nima kje vzeti.

Kakor rečeno, je naše spodnještajersko ljudstvo spoznalo in čutilo brezposelnost po svetovni vojni dalje. Kakor po celem svetu. (v Angliji in Ameriki jo imajo še danes), je tudi v Nemčiji po veliki vojni pod bivšo demokratično ter židovsko kapitalistično vladavino bilo več milijonov delovnih rok brez dela. Vzrok: vojne odškodnine ter splošna nezmožnost takratnih oblastnežev, ki v svoji židovski požrešnosti po dobičkih niso poznali delovnega človeka, temveč samo svoj žep.

Ko je prišel Adolf Hitler leta 1933 v Nemčijo na oblast, je začelo milijonsko število brezposelnih Nemcev kopneti kakor sneg na pomladanskem soncu, dokler ni popolnoma izginilo.

Nemčija sedaj že dolga leta ne pozna brezposelnih ljudi. Cela Nemčija tvori danes veliko delavnico, v kateri dela 90 milijonov Nemcev. To pa še ni vse. Nemčija daje danes delo in dober zaslužek še stotisočim iz inozemstva priseljenim delavcem in ji vključ vsemu temu še vedno primanjkuje delovnih moči.

Devetdeset milijonov delovnih rok se neumorno giblje in dela za narodno gospodarstvo. Že to samo ob sebi — brez ozira na druge pridobitve — dokazuje, kako pravilno se vrtijo upravna kolesa velikanskega nemškega državnega in gospodarskega stroja.

Ko bo naša nedavno osvobodjena Spodnještajerska v vseh pogledih izenačena s svojo materno zemljo — vse to je seveda že na vidiku in pred nami — bomo tudi mi črtali iz našega

besednjaka besedo »brezposelnost«, ki nam je že sedaj od dneva do dneva manj potrebna. Naš veliki Führer, ki je težek problem zaposlitve rešil na občeudovanja vreden način, bo po svojih sodelavcih in zaupnikih, ki jim je poveril naše lepe dežele, tudi nam vsem omogočil, kar nam je 23 let manjkalo: delo in dober zaslužek, kakor ga imajo v Nemčiji. Odprava brezposelnosti pomeni konec pomanjkanja ter začetek boljšega življenja.

Spomin na spodnještajerske prostovoljne strelce

V veliki vojni leta 1914 in 1915 se je na Spodnjem Štajerskem iz samih 15 do 18 letnih fantov ustanovil polk prostovoljcev, ki so prosili, da se jih izvežba ter pošlje na fronto. Mišljen je nekdanji K. k. Freiwilliges Schützen-Regiment Marburg IV., ki se je pozneje preimenoval v K. k. Freiwilliges Schützenfeldbataillon Marburg IV.

Med kmečkimi sinovi, hlapci, pastirji, delavci itd., ki so sestavljali imenovani odred, ni manjkalo meščanskih mladeničev, ki so kot dijaki, vajenci, pomočniki, delavci itd. zapustili svoje šole, trgovine in delavnice, da so postali vojaki in branilci domovine. Tako je takrat iz 15 do 18 letne, komaj šolski klopi odrasle mladine, iz vseh krajev Spodnje Štajerske brez ozira na materinski jezik, nastal polk prostovoljnih strelcev. Vsaka vas — da ne govorim o mestih — od Radkersburga do Rann-a an der Save, od Hrastnigga do Leibnitz-a, od Arnfels-a do Rohitsch-a ter od Hohenmauthen-a do Polstrau-a je dala svoje fante, da so kot prostovoljci stavili svoji takrat od zunanjih sovražnikov ogroženi domovini svoje zdravje in svoja življenja na razpolago. Vsa ta mlada spodnještajerska mladina je brez ozira na jezik ali narečje, ki se ga je doma ali med seboj posluževala, videla in poznala samo eno, in sicer svojo skupno domovino. Ljubezen do domače zemlje, svojega naroda in države ter tisočletna povezanost z nemškim narodom, je te Spodnještajerce, ki so se naravno smatrali za sestavni del nemškega naroda, tako navdušila za obrambo, da so fantje kar tekmovali med seboj, kdo bo večji in boljši domoljub in branitelj svoje domovine.

Vpisovanje, sprejem, zbiranje, formi-

Bundesführer Franz Steindl

Naša slika prikazuje moža, ki je bil imenovan v svojstvu Bundesführerja kot voditelj velike organizacije »Steirischer Heimatbund«. Kakor znano, je Heimatbund tabor vseh tistih, ki se priznavajo k Adolfu Hitlerju in Reichu. »Štajerski Gospodar« je v zadnji številki objavil kratek življenjepis našega Bundesführerja. Je to energičen, mlad mož, ki uživa popolno zaupanje Gauleiterja in Reichsstatthalterja. Bundesführer Franz Steindl je prevzel častno in težko nalogo, zajeti vse delavljine in dobro misleče Spodnještajerce v okvir Heimatbunda.

ranje in vežbanje teh strelcev je z ozir na željo po temeljiti izvežbanosti in pripravi za boje trajalo dolgo časa, predno so kot marškompanije zapustili Štajersko ter prišli bliže fronti in bojišču. Povdariti je treba, da ti mladi strelci takrat niso poznali in gojili nobene druge želje, kakor priti na fronto in se v bojih izkazati.

Med bralci »Štajerskega Gospodara« se bo našlo mnogo bojevnikov, ki so služili v prostovoljnem strelškem poljskem bataljonu Marburg IV. Gotovo jih bo veselilo, če bo naš tednik tu in tam v krajših sestavkih osvežil nekoliko spominov na tiste čase, ko so se s puško ob strani Nemčije ramo ob ramo borili za skupne cilje.

Po nemškem nacional-socializmu obnovljena in povečana Velika Nemčija je nedavno osvobodila našo Spodnjo Štajersko, da se je vrnila v okvir svoje matere zemlje. Bivšim prostovoljcem ali jungšicom, kakor se jih po domače naziva, se sedaj kot nemškim podanikom ne bo treba več bati, da bi jih Srbi še kedaj zapostavljali in preganjali. Marsikateri ravno zaradi prostovoljstva ni dobil invalidske podpore, čeprav mu je manjkala noga ali roka. Vse to bo odslej drugače.

Zemljevid k vojnim dogodkom v Grčiji

V sredini zemljevida vidimo kikladske otoke, ki so jih zasedli Italijani. Zemljevid nam prikazuje tudi Tesalijo in Pelopones, kjer so nemške čete izvojevale na najtežjem terenu svoje občudovanja vredne zmage. Spodaj je otok Kreta, kjer še skušajo Angleži nuditi odpor.

(Weltbild Eibner)

Grčija že obžaluje

Novi ministrski predsednik Colakoglu veruje v nemško zmago - Grčija in pomoč osovine

Po umoru bivšega grškega ministrskega predsednika Koricisa in po kapi-tulaciji Grčije je general Colakoglu sestavil novo vlado, ki sodeluje z nemškimi vojaškimi oblastmi. General Colakoglu je sprejel nedavno zastopnika velikega švedskega lista »Svenska Dagbladet« ter odgovarjal na njegova vprašanja. Na tozadevno vprašanje je dejal: »Verujem v nemško zmago v tej vojni«. General je nadalje odgovoril, da bodoča državna oblika Grčije še ni določena. Kralj Jurij se v slučaju vzpostavitve monarhije ne bi mogel po-vrniti na prestol, ker je osebno odgovoren za nesrečo grškega naroda. Grčija je sedaj revna ter je navezana na pomoč osovinskih sil.

»Največja napaka,« tako je dejal general Colakoglu, je bila, da so Angleži sploh prišli v deželo. To se je zgodilo proti volji vojaškega vodstva, akoravno je kraj obljubil, da se to ne bo zgodilo. Nemčija ne bi bila stopila

v vojno z Grčijo, ako se ne bi bili pojavili Angleži na grških tleh. Grčija — tako je končal general Colakoglu — ne bi bila smela nikdar zagrabiti orožja proti Nemčiji.

Amerika se zanima za Kanado

Kakor poročajo nemški listi iz Washingtona (Zedinjene države), se v zadnjem času množe glasovi o vedno tesnejšem sodelovanju angleške Kanade z Zedinjenimi državami. Sredi aprila je bil kanadski ministrski predsednik Mackenzie King v severoameriški prestolnici Washingtonu, kjer je imel s prezidentom Rooseveltom daljnosežne razgovore, ki so se nanašali tudi na skupno oborožitev obeh dežel. Roosevelt bo še majnika obiskal Kanado, da vrne obisk kanadskega predsednika

vlade. Po dosedanjih informacijah sta se Mackenzie King in Roosevelt razgovarjala predvsem o dalekosežni reformi carinske tarife, ki naj bi se izvedla po vojni. Predmet razgovorov je bila tudi ustalitev pogodbe o dolarski valutni, nadalje financiranje Kanade po vojni, zgradbe cest v Kanadi itd. Glavno pa je bilo vprašanje tesnega sodelovanja v primeru angleškega poraza.

Slučaj Kanade pa ni osamljen. Tudi drugim delom angleškega carstva ne bo preostalo nič drugega kot zadolževanje pri Zedinjenih državah, ki bodo na ta način odločale o njihovi usodi. Kanada odkazuje drugim angleškim dominijonom (tako se imenujejo posamezni deli angleškega carstva) smer razvoja. Tako se je tudi avstralski predsednik vlade na svojem povratku pogajal z Rooseveltom. Anglija je brez moči in mora gledati, kako ji Zedinjene države odtujujejo dominijon za dominijonom. Zedinjene države hočejo naslediti dedščino Anglije. Obzirnost ni velika. Anglija tega razvoja ne more več preprečiti.

Nemška zastava se vije na Akropoli

(PK. — Jesse-Scherl-Wagenborg)

Kakor je Stajerski Gospodar že nedavno poročal, so nemški vojaki o priliki zavzetja grškega prestolnega mesta Atene razvili na starodavni Akropoli (hribu z ostanki starih grških templjev) nemško zastavo.

Častite delo in delavca

Adolf Hitler

Od 17. do 25. maja prijave za Steirischer Heimatbund!

Sestreljeni angleški letalci v nemškem ujetništvu

Ti Angleži so se rešili iz svojega bombnika s padobranskim skokom. Za njih je sedaj vojne konec.

Strahoviti udarci nemškega letalstva na London

Prejšnji teden so posamezni angleški letalci bombardirali nekatere točke v Nemčiji, med drugim tudi stanovanjski del glavnega mesta Berlin. Nemško vrhovno poveljstvo je takoj odredilo protiudarce in tako so stotine nemških letal napadle v noči na nedeljo, dne 11. t. m. London z ogromnim številom zažigalnih in razstrelilnih bomb.

Učinek je bil strašen. Kakor poročajo iz Berlina, se angleška poročila ne spuščajo v posameznosti tega protiudarca. Londonska radio-postaja je edinole javila, »da je bilo vse polno požarov, ki so napravili po raznih delih mesta težko škodo«. Plenilci da so imeli v tej noči največ posla. Med zadetimi poslopji je tudi stari angleški parlament. Angleška poročevalska agencija Reuter izraža mnenje, da to poslopje pred ponovno zgraditvijo (!) ne bo mogoče uporabiti.

Bolj zanimiva so ameriška poročila, čeprav izdajajo angleška cenzurna navodila. Ameriški listi ugotavljajo soglasno, da je bil to največji letalski napad, ki ga je London doživel v tej vojni. Računati je z ogromno škodo in velikim številom žrtev. »New York Times« piše, da so bili vsi predeli ogromnega mesta zadeti od tisočev bomb. Nemška letala da so v nizkem poletu napadla London. »New York Tribune« piše, da je mesec še prav posebno omogočil nemški letalski napad, ki je trajal neprenehoma celo noč do jutranje zore. Krvavo nebo s sijem požarov je nudilo strašen pogled. Dopisnik neke ameriške agencije poroča, da med napadom ni bilo mogoče stopiti na cesto, ker so drobci in goreči deli razbitin na gosto padali na ceste. Mnoga poslopja so se razbila kakor škattlje od vžigalic.

Razburjenje v Egiptu

V Egiptu vlada veliko razburjenje, ki se nanaša na slučaj bivšega ministerskega predsednika Ali Maher paše. Imenovani državnik si je nakopal sovražstvo Angležev, ker se je izrekel za nevtralnost Egipta v tej vojni. Egipčani zelo čislajo Ali Maher pašo, ki je razun tega še posebej priljubljen na dvoru kralja Faruka. Pri Angležih je mož seveda padel v nemilost. Angleži so v svoji brezmejni nesramnosti celo zahtevali, naj egipčanska vlada bivšega predsednika vlade izžene iz Egipta. Kralj Faruk je to zahtevo odklonil, istočasno pa se je lotilo širših egipčanskih krogov veliko razburjenje v zvezi s to zahtevo. Angleži so šli v svojih spletkarijah še dalje. Zahtevali so namreč, da Ali Maher, ako že ostane v Egiptu, ne sme priti več v prestolnico Kairo. Namen je bil očividni: Ali Maher paša naj se ne bi mogel več sestati s kraljem Farukom. To je bil tudi povod za vladno krizo, ki je dovedla do odstopa peterih ministrov. Nedavno je skupina poslancev egipčanskega parlamenta predložila vladi interpelacijo, v kateri zahteva pojasnila na vprašanje, zakaj poslušna vlada nasvete Angležev, ki da v Egiptu itak niso nič zgubili, zlasti ne tedaj, če so njene želje naperjene proti takemu patriotu, kakor je Ali Maher paša. Na to interpelacijo bo vlada v Kairu baje odgovorila prihodnje dni.

Sveta vojna proti Angliji

Veliki mufti v Jeruzalemu je izdal kot verski poglavar palestinskih Arabcev pastirski list, v katerem ostro blizna zavratno in sebično politiko Anglije. V oklicu opozarja mufti na dejstvo, da je 220 milijonov Mohamedancev pod jarmom Anglije. Veliki mufti poziva na koncu vse islamske vernike k sveti vojni proti Angliji.

Najodličnejši verski predstavniki mohamedancev so razen tega po poročilih bagdadskih listov izdali spomenico, v kateri zahtevajo objavo svete vojne proti Angliji. V smislu te borbe zahtevajo pomoč kraljevini Irak, ki je, kakor smo že poročali, v borbi z Anglijo.

Pregled vojnih dogodkov

Nemško letalstvo je koncem preteklega tedna nadaljevalo s svojimi udarci, ki so veljali angleškim lukam. Ti napadi so bili zelo uspešni. Velike skupine letalskih odredov so težko bombardirale Liverpool in Hull, kjer so bile uničene pristaniške naprave ter iz zvali veliki požari. Silno bombardirana so bila tudi mesta Hartlepool, Middlesborough, Bristol in Plymouth. Nemške podmornice so pretekli petek javile potopitev 30.000 ton sovražnega ladijskega prostora.

V Severni Afriki je nemška artilerija razbila zbirališča angleških čet pri Tobruku. Nemško letalstvo je tudi v Severni Afriki uspešno sodelovalo pri nemško-italijanskih operacijah.

Otok Malta je bil v večernih urah 8. maja uspešno bombardiran.

Nemški letalski udarci so koncem preteklega tedna izredno prizadejali oskrbovalno lukso Hull. Pristanišče je bilo spremenjeno v morje plamena. Z bombami vseh kalibrov so bile uničene industrije in pristanišča v srednji in južni Angliji.

Sovražnik je v noči od petka na soboto bombardiral več krajev v severno-zapadni Nemčiji in zlasti Hamburg ter Bremen. Razen nekaj škode v industriji je bilo zadetih nekaj stanovanjskih predmestij. Izgube v civilnem prebivalstvu so bile znatne. Posamezna letala so preko Berlina dospela do okolice mesta Posen. Enajst napadalcev je bilo sestreljenih. 7. in 8. maja je izgubil sovražnik 39 letal. V istem času je bilo izgubljenih 22 lastnih letal.

Ker je angleško letalstvo koncem preteklega tedna ponovno in po načrtu bombardiralo stanovanjske predele nemških mest, so močne sile nemškega letalstva izvedle v noči na 12. t. m. velen napad na London. V tekočih napadih je bila angleška prestolnica bombardirana z razstrelnimi bombami vseh kalibrov ter 100.000 zažigalnih bomb. Napad je imel v velikih delih mesta za posledico ogromne požare. Morje plamenov severno-zapadno od Temze je bilo videti še iz daljave sto kilometrov. London je bil bombardiran s stotinami ton razstrelnih bomb ter z več kot stotisoč zažigalnih bomb.

Podmornice in letala so uspešno nadaljevala potopitev sovražnih ladij, pri čemer je bilo potopljenih več deset tisočev ton sovražnega ladijskega prostora. Tako so nemške podmornice sestrelile iz močno zavarovanega ladijskega spremstva 13 ladij s skupno tonazlo 76.248 ton.

V začetku tega tedna je nemško letalstvo nadaljevalo svoje akcije proti letališčem in drugim vojaškim napravam v južni in srednji Angliji. Te akcije so bile izredno uspešne. V letalskih lopah, kasarnah, tehničnih napravah in v zalogah goriva so nastali ve-

18. maja je materinski dan

Mala kmečka deklica iz Vzhodne Tirolske. Naučila se je že voščilo, ki ga bo izrekla svoji mamici o priliki materinskega dne.

(Pongratz-Scherl)

Dne 18. maja praznuje vsa Nemčija materinski dan. Ves narod se spominja matere, ki je vir vsega človeškega življenja. Mladina osrečuje svoje matere s cveticami in voščili, da se na ta način vsaj malo oddolži za trpljenje svojih mater. Vsakoletna počastitev mater je izraz najvišje srčne omike. Najslajši vseh pojmov je mati. Kdor svoje matere ne spoštuje in čišla, ni polnovreden človek. V tezni povezanosti med deco in materami je zapopaden večni tok tiste ohranjujoče moči, brez katere ne more živeti noben kulturni narod. Vsi vemo, kaj dolgujemo svojim materam. Dale so nam življenje in mi jim tega ne moremo nikdar povrniti v dovoljni meri. Ljubezen napram materam je zato splošna dolžnost vseh.

liki požari. V času od 9. do 11. maja je bilo sestreljenih 36 sovražnih letal. Lastne izgube so obsegale 18 letal.

Otok Malta je bil v ponedeljek zvečer cilj težkih nemških letalskih napadov. Velike eksplozije in požari so bile posledice teh napadov.

V Severni Afriki nadaljujeta nemška in italijanska vojska ter letalstvo uspešno svoje obrambne in napadalne operacije pri Tobruku ter okrog Soluma. Tobruk je obkoljen in so bili doslej vsi poizkusi Angležev, prebiti jekleni obroč, odbiti. Izgube Angležev so zelo težke.

Zakaj so padale bombe na Belgrad?

Iz Zeneve poročajo: Angleški list »Daily Mail« sedaj že priznava, zakaj je bilo treba po nemškem letalstvu izvesti težke napade na Belgrad. Nekdanji belgrajski sotrudnik omenjenega lista piše med drugim, da je bil zbran generalni štab jugoslovanske vojske v poslopiju belgrajskega vojne-ga ministerstva in da je odtod dajal navodila za operacije. Ker so nemška strmo glavska letala (»Stuka«) razru-

šila poslopje vojnega ministerstva, ni bilo več nikake zveze med generalnim štabom in med bojujočimi se četami.

Meja med Nemčijo in Hrvatsko določena

Dne 13. maja je bila v Zagrebu sklenjena med pooblaščenca Reicha in neodvisne hrvatske države v prisotnosti poglavnika državna pogodba glede določitve razmejitev med obema državama. To je prva pogodba nove Hrvatske, sklenjena z Reichom. Pogodbo so podpisali za Nemčijo poslanik Siegfried Kasche in legacijski svetnik Kamphörsener, za Hrvatsko pa državni tajnik dr. Mladen Lorković in general August Marić. Nova nemško-hrvatska meja je dolga približno 100 kilometrov. Ta meja pričenja na vzhodu na tromeji pri Varaždinu ter poteka v zapadni smeri južno od Rohitsch Sauerbrunn in Windisch-Landsberga vzdolž Sotle do izliva v Sann. Od tu gre meja proti zapadu po hrbtu Gorjancev do par kilometrov pred krajem Kalje; tamkaj pričenja italijanska demarkacijska črta.

GOSPODARSTVO

Kmetijstvo Spodnje Štajerske

Nekaj podatkov o kmetijski proizvodnji — Spodnja Štajerska je važna gospodarska izpopolnitev celokupne Štajerske

Z osvoboditvijo Spodnje Štajerske so bili priključeni plodni kraji gospodarskemu življenju Štajerske. Spodnja Štajerska obsega okrog 6000 kvadratnih kilometrov. Na tem ozemlju živi okrog 570.000 prebivalcev. Gornja in srednja Štajerska merita (skupno z južnim delom leta 1938 priključenega Burgenlanda) okrog 17.400 kvadratnih kilometrov in štejeta 1.120.000 prebivalcev. Potemtakem meri Spodnja Štajerska skoraj tretjino celokupne Štajerske in temu primerno skoraj polovico vsega prebivalstva. Prejšnja dravska banovina je obsegala 15.800 kvadratnih kilometrov, in je štela 1.200.000 prebivalcev. Spodnja Štajerska je obsegala več kot tretjino banovine in skoraj polovico prebivalstva.

Vinarski predeli Spodnje Štajerske merijo skoraj 30.000 hektarjev. Spodnja Štajerska je s priključitvijo postala ena izmed največjih vinogradniških pokrajin Velike Nemčije. Radi primere bodi omenjeno, da obsega Rheinprovinz nekaj čez 15.000 hektarjev vinogradov, pokrajina Hessen pa okrog 17.000 hektarjev. Spodnještajerska vina uživajo dober glas. Treba bo vsekakor modernizirati naše kletarstvo, da bodo vina v dovršeni kakovosti prišla na tržišče.

Tudi poljedelstvo Spodnje Štajerske je pomembno. Po cenitvah iz leta 1910 je obsegala cela Štajerska 423.225 hektarjev preorane zemlje. Na Spodnjo Štajersko je odpadlo približno 200.000 hektarjev, torej polovica. Kar se tiče travništva, je Spodnja Štajerska že pred vojno zaostajala za ostalo Štajersko.

Sadjarstvo Spodnje Štajerske je tolikega pomena, da izpopolnitev štajerskega kmetijstva v tem oziru bolj srečna biti ne more. Ostala Štajerska, ki šteje okrog 10 milijonov sadnih dreves, bo našla v spodnještajerskem sadjarstvu pač lepo izpopolnitev. Za skupno kmetijsko produkcijo je na Spodnjem Štajerskem tudi koruza velikega pomena. Še bolj velja to glede perutninarstva. Pred svetovno vojno so našli na Spodnjem Štajerskem 900.000 kur ter 60.000 komadov druge domače perutnine. Rogate živine je bilo na Spodnjem Štajerskem pred vojno okrog 250.000 komadov. To stanje je trpeelo zlasti v svetovni vojni, dočim v poveljnih letih ni bilo storjeno nič ali le malo, da bi se število goveje živine povzdignilo. V tej vojni pa so Srbi za-

vlekli par tisoč volov, ki jih je naš kmet nujno rabil tudi za obdelovanje zemlje, proti jugu. Par sto glav te živine je prišlo deloma nazaj, toda se stradana in tudi sicer v nepopisnem

Evropa ima dovolj sladkorja

Nemčija je danes brez dvoma največji proizvajalec sladkorja na svetu. Leta 1932 je merila površina posejana s sladkorno repo, komaj 220.000 hektarjev. Že v jeseni 1939 je narasla ta ploskev na 675.000 hektarjev. Medtem je češko-moravski protektorat postavil v okvir nemške sladkorne produkcije 93 tvornic sladkorja, nove vzhodne pokrajine in generalni guvernement pa še nadaljnjih 55 tvornic. Ne oziraje se na jugovzhodne evropske države, kontrolira Nemčija sedaj 75% celokupne evropske produkcije sladkorja. Brez lastne produkcije sta samo Grčija in Norveška. Švadska se sama oskrbuje s sladkorjem, Švica in Finska sta navezani na uvoz iz Nemčije. Jugovzhodne države so kultivirale sladkorno peso na površini 241.000 hektarjev, kar znaša skoro 11,7% celokupne evropske produkcije. Belgija in Holandija, ki sta producirali l. 1940 280.000 oziroma 285.000 ton sladkorne

stanju. Velike važnosti za gospodarstvo Štajerske je tudi konjereja, ki ima v nekaterih predelih Spodnje Štajerske vse naravne pogoje. Tudi produkcija hmelja tvori važno izpopolnitev štajerskega gospodarstva. Doslej spodnještajersko kmetijstvo ni bilo na višini. Treba bo velikih naporov, da se bo dvignil čisti katastralni donos našega kmetijstva. To bo uspelo tem lažje, ker imajo kmetijski činitelji Velike Nemčije v tem oziru ne le točno izdelan načrt, marveč tudi popolno razumevanje,

repe, imata dovolj sladkorja za lastno uporabo. V Franciji so ostale sladkorne tovarne kljub vojni nedotaknjene. Italija je sedaj v vojni povečala svojo produkcijo repe od 150.000 na 173.000 hektarjev. Najbolj se pozirajo posledice vojne v sladkorni produkciji Španije.

Evropa ima dovolj sladkorja. Tiste države, ki sladkorja same ne proizvajajo, rabijo v najboljšem slučaju 500.000 ton, ki jih je pa mogoče kriti iz evropske produkcije. Sam protektorat Češka-Morava je v prejšnjih letih izvozil 320.000 ton sladkorja.

Madžarska in vzhodno-nemška produkcija kakor tudi produkcija generalnega guvernementa so obrnile hrbet svetovnemu tržišču, ker ni hotel odjemati njihovega sladkorja. Sedaj se bodo rade volje pojavile na urejenem evropskem tržišču kot dobavitelji. Na ta način bo tudi zavarovana obskrba sladkorja za celo Evropo.

× V Kanadi ne vedo kam s pšenico. Vojne razmere, ki otežavajo reden prekomorski promet, so povzročile v Kanadi, ki leži na severu ameriškega kontinenta in je angleški dominijon, veliko krizo na pšeničnem trgu. Pšenica, ki se je kot eksportno blago prodajala v Evropo, ne najde kupca. Tozadevni višek pšenice iznaša 20 milijard in 240 milijonov bušjev letno. — Kmetovalci so dobili navodila, da naj ne pridelujejo več toliko pšenice, dokler se stare zaloge ne razprodajo.

× Nemški kmetovalci pričakujejo dobro letino. Pomladansko stanje setve v Nemčiji je normalno, v nekaterih krajih celo ugodno. Jesenska setev prezimskih oljarc in žitaric obljubljuje v svojem pomladanskem razvoju prav dobro žetev.

Sedanja pomladanska obdelava zemlje je v polnem razmahu. Kakor lani, bo seveda tudi letos obdelan vsak košček plodne zemlje, kar omogoča, podpira in pospešuje primerno urejena preskrba gnojil in dobrih semen.

× Mariborski živilski trg. Živilski trg je bil lani zlasti ob sobotah prenasladen z raznovrstnim blagom, ki so ga ponujali celo v stranskih ulicah. To lice se je sedaj precej spremenilo, in sicer kot posledica razmerja med produkcijo in uporabo. Potrošnja je postala znatno večja, kakor proizvodnja, zlasti kar se tiče masla in jajc. V pogledu na zelenjavo se čuti izo-

stanek bolgarskih dobaviteljev iz Varaždina, ki lahko svojo zelenjavo prodajo kar na lici mesta. V splošnem se lahko reče, da se naš živilski trg že prilagodi novim razmeram. To stanje bo pa imelo tudi posledice za novo usmeritev naše produkcije, kar velja v prvi vrsti za neposredno okolico.

Moderne državne banke. Državne banke so glede varnosti svojih zlatih zakladov prav sodobno preskrbljene. Več metrov pod vodno površino leži nekakšna trdnjava, v kateri so v več etažah takozvani trezorji z denarjem in zlatom. V slučaju potrebe zadostuje samo pritisk in cela trdnjava je v vodi, kar popolnoma onemogoči vsako tatvino ali rop. Uradniki dotične banke, ki spremljajo pošiljke denarja, so v streljanju s pištolami tako dobro izvežbani, da bi se tudi vsak moč rebitni napad na take Transporte izjalovili.

» Hrvatska dobi nov denar. Na Hrvatskem pripravljajo uvedbo novega plačilnega sredstva. Na mestu dosedanjega dinarja in pare, pride »Kuna« in »Banica«. Dvajset kun bo odgovarjalo vrednosti ene Reichsmarke.

V mestu Pettau

RAZNO

Nekaj o rastlinskem presnavljanju

V zemlji živi mnogo bakterij, ki pospešujejo ali tudi zavirajo rast. Iz raznih prvin, raztopljenih v soli, črpajo koreninice rastlinski sok, ki potuje v stebila, vejice, liste, cvetje in sadove. Iz zraka dobiva rastlina samo ogljikov dvokis z dihanjem.

Rastlinsko seme vsebuje škrob, toliščo in beljakovino, ki zadostujejo do časa, dokler se v zemlji ne razvijejo koreninice. Potlej postane rastlina samostojna za sprejemanje hrane iz zemlje in zraka.

Iz raztopljenih soli v zemlji in ogljikovega dvokisa v zraku tvori rastlina s pomočjo listnega zelenila in pod vplivom sončnih žarkov škrob. Vsak rastlinski list je sestavljen iz stanic, katerih gornja plast je polna zelenih zrnc. V njej se napravlja škrob, spodnja plast lista je preprežena z drobnimi žilicami, ki dovajajo hranilni sok iz korenin. Rastlinski listi so najmodernejša kemična tovarna. Tu se iz neživih snovi tvori živa organska snov. Tu je izvor kruha in vse druge hrane za ljudi in živali.

Naravna tovarna rastlin potrebuje za svoje obratovanje vodne pare, ogljikov dvokis, listno zelenilo, sončne žarke in kalij, ki ga imenujemo tvoritelj škroba. Tovarna je neprestano na delu. Podnevi se iz neživih snovi tvori škrob, ponoči ga predeluje v sladkor in druge organske snovi, ki jih odpošilja v razne rastlinske dele. Ko izgubijo listi zelenilo, preneha usvajanje,

listi odpadejo, rastlina se pripravi za zimski počitek. S tem, da dobavljamo rastlinski tovarni prepotrebne surovine, z rahljanjem zemlje pospešujemo vsrkavanje rastlinic. Če sejemo ali sadimo bolj na redko, skrbimo za svetlobo in zrak. Kadar odstranjamo plevel, uničujemo škodljivce, ki se skušajo obogatiti na račun rastlinske tovarne. Umno poljedelstvo in sadjarstvo je torej veličastno soustvarjanje z neumorno snujočo naravo.

z Mož, ki se stalno debeli. Kakor poroča »Večernj Česko Slovo«, živi v neki hanaški občini kmet, ki tehtal trenutno 180 kilogramov. Pred par meseci je tehtal še 126 kilogramov. Od tistega časa se je debelil kljub vsem prepisom glede hrane. Zdravniki so mnenja, da se bo mož debelil še naprej.

Središče židovskega hujška

Po uradnih ameriških statistikah imajo v glavnem mestu Zedinjenih držav Severne Amerike v New Yorku 190 evangelijskih in 430 katoliških cerkva, medtem ko znaša število židovskih molilnic in sinagog reči in piši en tisoč (1000). Število tisoč nam pove, da živi v imenovanem mestu največ židov ter se ni čuditi, da je v New Yorku mnogo nasprotnikov Nemčije in vojnih hujšakov, ki se trudijo na vse kriplje, da bi Amerika še bolj podpirala Anglijo v boju proti Nemčiji.

Vztrajnost mladega Japonca

Pred nekaj desetletji je vzel neki ameriški farmer (veleposestnik) na zapadu Zedinjenih držav v službo nekega mladega in pri delu zelo gibčnega Japonca. Ta Japonec je delal največ po gozdovih, kjer je podiral drevesa. Po napornem delu je zvečer čital knjige ter pridno študiral. Farmer je svojega delavca opozarjal, da se bo pač moral odločiti ali za sekirko ali za knjigo, češ, oboje ne bo šlo. Žilavi Japonec je pa vendarle zdržal. Takratni delavec je bil Yosuke Macuoka, sedanji zunanji minister velikega japonskega cesarstva. Njegov vzgled je pač redki primer vztrajnosti.

Grške trte za mesto Trier. Te dni je sprejel župan mesta Trier nekega podčastnika, ki je prišel iz Grčije. Mož je prinesel razun pisma svojega komanderja nekaj vinskih trti iz vinograda Drakospilia kot pozdrav in znak zvestobe. Vinograd Drakospilia se nahaja blizu staroslavnih Termopil, kjer so se v sedanji vojni nemški vojniki tako hrabro borili. V pismu je bila izražena želja, da naj raste grško vino tudi na trierskih tleh.

Tako je vkorakala hrvatska policija v Sarajevo

(PK. Hackl, Scherl)

Slika prikazuje prvi odred hrvatske policije, ki ga je prebivalstvo obspevalo s cveticami.

Tako prodirajo nemški tanki po afriški pustinji

(PK. Moosmiller-Scherl)

Na sliki vidimo nemške tanke pred Tobrukom v Afriki. Vsi poskusi obkoljenih Angličanov, prebiti ta jekleni zid, so se izjalovili.

Živali se med seboj poznajo

Na vprašanje, da-li gozdne živali druga drugo spoznavajo, odgovarjajo poznavalci gozdnega življenja pritrdilno. Pri tem se naslanjajo na svoja opazovanja.

Gozdne živali imajo siguren čut za to, da so neke živali zanje nevarne, druge pa ne. Posebno značilno se v tem oziru vedejo srne. Če se prikažejo pred njimi divje svinje, se spustijo srne v divji beg. Jeleni pa se divjih svinj ne boje, temveč te ostajajo raje v primerni oddaljenosti, ker vedo, da bi jo slabo izkupile, če bi se jim preveč približale.

Zajec se srn prav nič ne boji, prav tako tudi ne jelenov, temveč se mirno kreta med njimi. Čisto drugače pa se vede, če voha divje svinje. Tedaj se spusti v divji beg. Fazani, ki stoje na jaskah, puste zajce, kunce in srne mirno do sebe, izginejo pa kakor strela, če se pojavi v bližini divja svinja ali lisica. Prav tako se ključači ali jerebice ne boje srn, zajcev ali kuncev. Če pa se prikaže mačka, odleti ptica takoj.

Neki opazovalec pripoveduje, da ga je pot čisto vodila mimo valeče fazanke, ki si je napravila gnezdo le dva koraka od poti. Če je bil sam, se ni zmenila zanj, a če ga je spremljal pes, je odletela v varno oddaljenost. To se je dogajalo dosledno in iz tega je razvidno, da psa ni smatrala za svojega prijatelja.

Hranična vrednost jajc

Jajca kot hrana zavzemajo prvo mesto v evropski in ameriški kuhinji. Pri nas uporabljamo predvsem kokošja jajca, ponekod pa tudi račja in gosja. V

drugih deželah zlasti v tropskih, uživajo jajca skoraj vseh ptic.

Strokovnjaki so ugotovili, da so jajca, zlasti kokošja, posebno dobra hrana za človeka po svoji veliki redilni vrednosti in prebavljivosti.

Jajce tehtata povprečno 50 do 60 gramov. Od tega odpade 7 do 8 gramov na lupino, 34 do 35 gramov na beljak in 26 do 27 gramov na rumenjak. Jajca sestavljajo naslednje hranilne snovi: beljakovin je 12.55%, masti 12.11%, ogljikohidratov 0.55%, mineralnih snovi, soli, 1.12% in vode 73.67%. Beljak ne vsebuje vitaminov in le rumenjak vsebuje mineralne snovi in vodo. V rumenjaku so vitamini A, B in D ter izredno važna licetin in glicero-fosforna kislina.

Vse sestavne dele jajca, seveda razen lupine, uporabi človeški organizem brez ostanka. Po računih nekaterih strokovnjakov je 94.5% suhih snovi.

Beljak je sestavina nekaterih dragocenih albuminov (beljakovin). Te beljakovine so spojene z vodo in solmi. Med solmi prevladujejo kalijeve soli. Beljak se strdi, če ga segrevamo na 80° C ter postane žilava neraztopljiva snov.

Rumenjak vsebuje okrog 2 gramov posebnih beljakovin, ki sestojijo iz vite-lina in nuklioproteina. Glavna sestavina rumenjaka so maščobe, med njimi so nekatere dušične in žveplene spojine. Nevezanih maščob je okrog 5 gramov. Posredno z licetinom dobiva človeški organizem mnogo fosforja v lahko prebavljivi obliki. Ta fosfor je zelo potreben za okrevanje mnogih bolnikov in za okrepitev slabotnih in otrok.

Če združimo več rumenjakov tako, da tehtajo skupno 100 gramov, vsebujejo 16.17 g dušičnih snovi, 31.3 g masti, 1.01 g soli, 1.28 g nedušičnih

snovi in 51.03 g vode. Vse te snovi človeški organizem uporabi povsem brez prebavnih težav.

Hranilna vrednost jajca je toliko kakor 150 gramov mesa. Že to dokazuje, da je jajce kot živilo mnogo važnejše kakor meso. Upoštevati je zlasti treba, da organizem asimilira vse redilne snovi jajca. Jajca so lahko prebavljiva za zdravega kakor bolnega človeka, med tem ko meso mnogim bolnikom pogosto škoduje.

Previdnost nikjer ne škoduje

Pesnik Gottfried Keller je kot prijatelj pijače neke noči tako prekoračil mero, da ni našel svojega stanovanja. Prvega človeka, ki ga je srečal, je zato vprašal, če ve za stanovanje mestnega pisarja Keller-ja.

»To ste ja Vi sami, gospod Keller,« mu začudeno odgovori mož.

Keller pa jezno reče: »Odgovorite na to, kaj Vas vprašam, gospod. Jaz sam vem, da sem Keller, rad bi pa izvedel kje stanujem.«

Razdejanje v Londonu

Pogled na del Londona po povračevalnih udarcih nemškega letalstva.

Malajci so mojstri v zastrupljanju

Največji mojstri v pripravljanju in uporabljanju strupov so Malajci. Na lovu se sploh ne poslužujejo drugega orožja kot zastrupljenega trna, ki ga iz cevke pihnejo v žival. Velikanski sloni in nevarni nosorogi padajo, zadeti od takih strelc, kakor muhe na tla, tigru se ne godi bolje in tudi kače razbrizgavajo zaman svoj strup. Kajti strup Malajcev je hujši od njihovega.

MAJHEN PIK — IN SLON SE ZRUŠI

Malajci ljubijo različne načine tova; če nočejo živali takoj usmrtiti, ampak jo samo omamiti ali pa ohromiti, tedaj samo menjajo vrsto strupa. Mali, slabi Malajci čepi s svojim pihalnikom za kakim grmom ali na drevesu in pihne strupeni trn slonu v žilo. Velika žival prvi hip te majčkene ranitve ni niti začutila, toda že v nekaj minutah pričinja strup v krvi delovati. Slon naenkrat obstane dvigne rilec in trobi od bolečin. Potem ga začne oblivati pot, mala očesca se brezmočno žalostno leskečejo in slednjič se velikan obnemogel zgrudi na tla. S posebnim strupom mu je lovec samo ohromil nožne mišice.

KRALJ DŽUNGLE UBOG HROMEČ

Na enak način vlovijo tudi kralja džungle, tигра. Malajec pihne svoj zastrupljeni trn. Nekaj minut za tem se tiger že onesvesti in v takem stanju ga zveče v vas. Tam ga pustijo ležati in škodoželjno čakajo, da se zver prebudi. Kajti ko tiger čez nekaj ur odpre oči in ves besen hoče planiti na svoje sovražnike, tedaj se mora zadovoljiti zgolj z onemoglim drgetanjem in renčanjem. Ker mu strup ni samo prehodno omamil čutov, ampak mu je trajno ohromil mišice. Njegovi brezuspešni napori, da bi se spravil na noge, izzivajo samo škodoželjni zasmeh gledalcev, ki jim je posebna zabava kralja džungle na vse načine dražiti in poniževati. Otroci in stare babnice kriče drežajo vanj, ga brcajo in psujejo. Po dveh treh dneh tiger pogine, kajti napredujoča ohromitev vseh mišic mu onemogoča dihanje in ga zaduši.

MALAJSKA APOTEKA STRUPOV

Strupe pridobivajo Malajci iz rastlin, grmov, dreves, korenin in gob. V prvi vrsti je tu strupeno drevo »upasa«, znano pod botaničnim imenom *Antiaris toxicaria*. To drevo raste na Malaki v velikih množinah. Iz zarež njegovih vej se cedi mlečnat sok, ki ga Malajci prekuhajo v črnkastorjavo žolico. Ta strup je absolutno smrtonosen, ker povzroči naglo ohromenje srca. Sicer pa pozna strup tega drevesa tudi mo-

derna medicina kot učinkovito zdravilo proti tetanusu, epilepsiji itd. Zelo se poslužujejo Malajci tudi strupa drevesa, ki mu pravijo »slepo drevo« (*Excoecaria Agallocha*). Njegov mlečni sok, notranje zaužit ali v kri vbrizgan, povzroča popolno oslepenje. V ostalem pa iz suhih vej tega drevesa delajo zorebce, ki so po malajskem otočju na glasu, da pomagajo proti zobobolu. Neko drugo drevo, ki se odlikuje po krasnem listju in z lepim temnordečim lesom, je drevo po imenu »rengas«. Je tako strupeno, da če se kdo v dežju zateče pod njega, dobi od kapelj padajočih z vej, zelo skeleče izpuščaje na koži. Iz listja tega drevesa napravljajo Malajci mazilo, ki povzroča strašno kožno bolezen, podobno gobavosti. Tega mazila se radi poslužujejo zlasti, kadar se hočejo nad kom maščevati.

NAJBOLJ MAŠČEVALEN NAROD NA SVETU

Sploh igrajo strupi med Malajci glavno vlogo pri medsebojnih obračunavanjih. Na glasu so, da so najbolj maščevalen narod na svetu. Zadostuje že majhna beseda, ali celo samo neprijazen pogled, in zamera je že tu in ž njo maščevanje. Krvna osveta pri Alibancih ni nič v primeri z malajsko osvetlo. Tam ima besedo samo puška, tu pa strupi, strahotni, zavratni, žrtev na peklenjski način mučeči strupi. Celi rodovi se tako med seboj uničujejo in iztrebljajo. Neki raziskovalec je dejal o Malajcih: »Ljudje na Malaki se sploh samo zato rodijo, da se maščujejo!«

Jezero sode

Popotniku v afriški koloniji Kenia, ki potuje od Nairobija 150 km proti zahodu, se nudi naenkrat nenavadna prirodna slika. Pred njim leži prostrana ploskev, ki je videti kakor zaledenela. Čudna je ta slika blizu ravnika, pod vročim tropskim soncem. Toda, če natančneje pogledamo, vidimo, da ni led, temveč fin prah mogočnih skladov sode, ki jo belci že dolga leta ugrabljajo jezeru.

Magadi jezero je prirodno čudo. Globoko je le nekaj decimetrov, namesto vode leži v njem velika ploskev sode. Vrtanja, ki so jih napravili v to svojevrstno usedlino, niso pokazala, da bi se gladina jezera skozi dolgo dobo sesedla. Velike luknje v ploskvi sode se takoj spet zamaše.

Magadi jezero leži v dolinici, ki jo obdajajo rdečkasti griči. Na pobočju teh zgori vsaka rastlina v veliki vročini, okolico napolnjuje močan duh po sodi. Nad jezerom leži soparno vzdušje, kraj je podoben peklu na površju zemlje. Vsak dan okrog 16. ure vstane z

jezera strahovit vihar, ki zakrije po cele ure dolino in okolico z oblaki belega prahu. Kadar potihne orkan, leži jezero sode mirno, iz razbeljene ploskve pa izpuhne vroča sopara.

Barv ne poznajo

Limfjord je majhen otok ob istoimenskem zalivu severnega Jutlanda. Na njem živi 45 kmetskih in ribiških družin, skupaj 200 duš. Ponašajo se s posebnim zdravjem, vendar pa ne ločijo barv. — Dekleta nosijo izključno črne ali sive obleke, pisanih rut ali kril ni. Tudi zagrinjala na oknih so siva, prav tako barva pohištva. Smisel za pisane barve je pri teh otočanih neznana.

Zdravniški pregled je ugotovil, da je oko teh otočanov podobno fotografski plošči, ki je dojemljiva za črne in sive barve. Okulist dr. Halm meni, da je ta napaka stara že več rodov in da bo ostala tudi dalje, če bodo ti otočani živeli ločeno od sveta. Moški Limforda se redkokdaj ženijo izven svojega kraja. — Pomanjkanje čuta za barve se tedaj podeduje.

Redkobesednost starih Špartancev

Stari Špartanci so bili po navadi zelo redkobesedni v izgovarjavi. Čim manj besed je potreboval kdo, da je izrazil kakšno misel, tem više so ga cenili. Sovražili pa so vsakega, ki je brez potrebe razsipaval z besedami.

Nekega dne je otočanom zmanjkalo hrane. Vsi so odšli v Sparto ter tam na dolgo in široko opisovali, kako bo vse prebivalstvo pomrlo, če se mu ne bo pomagalo.

V Sparti pa so jim odgovorili: »Vaše pripovedovanje je bilo tako dolgo, da smo na koncu pozabili, kaj ste pripovedovali od začetka.« In poslanci so se morali vrniti domov s praznimi rokami.

Nemški skladatelj Hugo Wolf — zibelka mu je tekla v Windischgrazu na Spodnjem Štajerskem — je imel krajsne in bogate glasbene domisleke, bil pa je skoro vedno brez denarja. Nekoč je prejel od oblasti, naj prijavi svoje povprečne dohodke. Dvakrat, trikrat so mu pisali, naj se vendar javi v uradu, in ko je slednjič prišel na davkarijo, se je uradnikom tako izmikal, da niso mogli od njega dobiti niti konkretne besedice. Na koncu so ga vprašali:

»Kdo vam bo pa verjel, da ne zaslužite nič? Od nečesa vendar morate živeti!«

»Seveda živim od nečesa — od posojil, ki mi jih dajejo dobri prijatelji!«

MALE VESTI

* **Führer** je te dni sprejel v prisotnosti zunanjega ministra v. Ribbentropa francoskega podpredsednika vlade admiral Darlana.

* **Materinski dan** v nemškem radu. Povodom materinskega dne bosta v radu spregovorila dne 18. t. m. ob 12. uri notranji minister dr. Frick in Reichsfrauenführerin Gertrud Scholtz-Klink.

* **Rdeče morje — operacijsko področje.** Kakor poročajo uradno iz Berlina, je vsled nadaljnega razvoja vojne v vzhodnem Sredozemskem morju računati v bodoče z operacijami nemških bojnih sil v Rdečem morju. Vsaka ladja ki bi se pojavila v tem morskem področju, je v nevarnosti uničenja potom min ali drugih vojnih sredstev.

* **Znam časti Marburg.** Južnomoravsko mesto Znam je ob vrnitvi spodnještajerskega mesta Marburg-a k Veliki Nemčiji preimenovalo eno svojih ulic v »Marburger Gasse«. Temu bo sledilo preimenovanje ene ulice v Marburg-u v »Znamer Gasse«.

* **Graz v številkah.** Glavno mesto Steiermark-a Graz leži na približno 121 kvadratnih kilometrov veliki površini ter ima 208 tisoč prebivalcev. To znači, da pride na vsak kvadratni kilometer 1700 ljudi. Po številu iz leta 1940 ima mesto 68 tisoč stanovani, v katerih stanuje okrog 96 tisoč in petsto moških, ter 111 tisoč petsto ženskih oseb. Po poklicih so razdeljeni kakor sledi: Samostojnih poklicev je 13; delavcev 48,7; nameščencev 23,7; uradnikov 12,6 in oseb, ki pomagajo v družinah 2,6 odstotkov.

* **Dobra letina na vidiku.** Radi razmerna nežnega vremena, ki ga imamo v času ledenih mož, je po starih kmečkih pravih letos upati na dobro žetev. Za dobro letino govorijo tudi izgledi nasadov samih, ki se lepo razvijajo. Upajmo, da nam bo narava nadoknadila, kar smo lani vsled slabega donosa zemlje izgubili.

* **Skrb za dojenčke v Nemčiji.** V Sudentengau-u je v času, ko je ta pokrajina bila še pod čehoslovaško državo, od vsakih sto dojenčkov umrlo dvanaest. Od septembra 1939, odkar je ta dežela priključena Nemčiji, se je tudi to temeljito spremenilo. Statistika za leto 1940 izkazuje samo šest smrtnih slučajev na vsakih sto novorojenčkov, torej polovico manj kakor nekda. Ta razlika pa seveda ni prišla sama od sebe. Organizacija NSV (National-Sozialistische Volkswohlfahrt) je v Sudentengau-u uredila 1.700 postaj za pomoč, ki se jim pravi »Mutter und Kind« (mati in otrok) katere so z nasveti in pomočjo vsestransko pomagale, da se je zdravstveno stanje dojenčkov in mater izboljšalo.

* **Zopet letalski promet med Berlinom in Atenami.** Z dnem 13. t. m. je bil zopet uveden redni letalski promet med Berlinom in Atenami. Letala pristajajo med potjo v Wienu, Budimpešti, Beogradu, Sofiji in Solunu.

* **Na evropski celini gojijo v Nemčiji največ svinj.** Po uradnih številkah gojijo na ozemlju nemške države brez priključnih pokrajin 23 milijonov rilcev. Nemčiji sledijo po vrsti z majhnimi razlikami Rusija, Poljska in Anglija.

* **Strašna vročina v Siriji.** V Siriji vlada trenutno strašna vročina. Vročina je znašala ponekod 50 gradov Celzija. Stevilne osebe so zbolele za sončarico in so jih morali prepeljati v bolnišnico. Zdi se, da vpliva vročina tudi na potek bojev med Irakom in Anglijo.

* **Zlata, srebrna in zelena poroka v eni rodbini.** V Schärflingu je praznovala rodbina upokojenca Johann-a Gattermayerja redko rodbinsko proslavo. Gattermayer in njegova soproga sta obhajala zlato poroko, sin Josef srebrno in vnuk Karl zeleno poroko. Rodbina je zaposlena že skozi tri rodove v eni in isti tvornici v Lenzingu.

* **Bivši kralj Peter v Jeruzalemu in Betlehemu.** Zadnji kralj bivše Jugoslavije, 17-letni Peter Karadjordjević, je na svojem begu dosegel Bližnji vzhod. Glasom novejših poročil se je ta učeni »kralj brez države in naroda« nastanil v krasni palači, ki stoji nekje ob cesti med Jeruzalemom in Betlehemom. Dve njegovi teti stanujeta v Jeruzalemu.

* **Krompir v mestnem parku.** V glavnem mestu Hrvatske v Zagrebu imajo velik park Maksimir, kjer iščejo v letnem času meščani svežega zraka in razvedrila. Tudi znan vrt živali se nahaja tam. Po vlaadni odredbi, da se mora vsak kos zemlje obdelati, so sedaj velike dele tega prostornega parka spremenili v krompirjeve nasade. Ta praktična povezanost potrebnega in dobrega z lepim, parku ali živalskem vrtu v nobenem oziru ne bo škodovala, temveč občini kot lastnici samo koristila.

* **Sam se je sodil.** V Sarajevu je policija izsledila zloglasnega Riharda Vikert-a, bivšega ravnatelja policije v Zagrebu. Vikert je ob aretaciji izvršil samomor s strelom v glavo ter se na ta način sodil sam za krivice, ki jih je kot šef policije ter vdan sluga in hlapec beogradske oblasti, nad hrvatskim narodom zakrivil.

* **Koza povrgla petorčke.** V Oderecku (Kreis Züllichau) je povrgla neka koza pet krepkih mladičev. Tako veliko število mladičev je pri kozah redka prikazen.

* **5000 židov je moralo pretekle sredo zapustiti Pariz.** Odpeljali so jih v treh posebnih vlakih v neko aborišče. V Parizu je skupno 70.000 židovskih rodbin. 37.000 rodbin se je priselilo šele v zadnjih letih iz inozemstva.

* **Amerikanci zapuščajo Bližnji vzhod.** Severoameriški državljani, ki žive v Turčiji, Iraku, Siriji, Palestini in Egiptu, so prejeli od svojih pristojnih konzulov obvestilo, da jih čakajo v Suezu štirje ameriški parobrodi za prevoz v domovino.

* **Grški otok Milos v nemških rokah.** Nemške čete so v smelen zaletu zasedle otok Milos, ki leži na južnem robu skupine Kikladov. Ta otok je oddaljen 120 kilometrov od otoka Krete. Nemške čete so ujele 118 Angležev in 200 domačinov.

* **Otvoritev zračnega prometa med Rimom in Sofijo.** Po poročilih iz Rima bo italijanska zrakoplovna družba Ala Littoria v kratkem otvorila redni zračni promet med Rimom in Sofijo.

* **»Na Hrvatskem ne bo korupcije«.** Tako pravi poglavar imenovane države dr. Ante Pavelić, ki je zastopniku italijanskega tiska izjavil, da je korupcija uradništva tvorila glavno zlo bivše Jugoslavije. Kot uvod in zgled vsem hrvatskim javnim uslužbencem, ki bodo morali ostati pošteni in nepodkupljivi, so vsi sedanjí hrvatski ministri podpisali izjave, da ne bodo razen svojih plač nikdar in od nikogar sprejemali kakšna denarna sredstva.

* **Predvajanje angleških filmov** je po vsej Madžarski prepovedano.

* **Angleška poročevalska služba** je med balkansko vojno popolnoma odpovedala. Angleški ministrski predsednik Churchill je v parlamentu priznal, da v času, ko so nemške čete prodirale v Grčijo celih sedem dni ni imel nobenih pravih poročil ali zvez s svojimi pred Nemci bežečimi četami. V tem je priznanje, da je Anglija z vojaškim porazom na Balkanu hkrati doživela tudi poraz svoje toliko hvaljene poročevalske službe.

* **Japonci so pričeli na Kitajskem svojo veliko ofenzivo,** ki se razteza na pet različnih pokrajin. Na jugu pokrajine Šansi je pričela ofenziva 10. maja. Tam je obkoljenih 200.000 Kitajcev, ki so izgubili približno 15.000 mrtvih in 8.000 ujetnikov. V pokrajini Hupe se borijo Japonci z armado, ki šteje 250.000 mož. V pokrajini Čekjang so napadle japonske čete 13. t. m. 10 kitajskih divizij. Japonske čete so trenutno v borbi z 1 milijonom Kitajcev. Japonci pravijo, da gre pri tej ofenzivi zlasti za uničenje kitajskega odpora in ne toliko za zavzetje novih krajev.

* **Angleška strahovlada v Basri.** Kakor poročajo listi, se je posrečilo nekaterim mladim možem pobegniti iz Iraka in zlasti iz okolišja mesta Basra, ki so ga zasedle angleške čete. Angleži so po teh poročilih pozapri vse mladeniče ter jih spravili v neko ozko taborišče. Več ljudi je bilo ustreljenih. Angleži so zaplenili po mestu vsa živila, tako da je izbruhnila med prebivalstvom lakota.

* **Otok Malta,** znano angleško oporišče, je doživel že doslej 600 letalskih napadov. Zadnji napadi so bili posebno težki.

* **Petelin kot koldja.** V Wachstedt-u v okraju Heiligenstadt je neki kmet kupil komaj dan stare piščance. Ker ni imel koklje, jih je kratkoma prepustil domačemu petelinu. Prvi dan se petelin ni dosti brigal za mladi naračaj. Drugi dan je pa začel piščance žuvati in skrbí sedaj za nje kakor prava koklja.

Marschall Moltke in prebrisani kadet

V življenju nemškega vojskovodje Moltkeja, ki v vojni ni bil nikoli premagan, se je primeril nekoč dogodek, ko je sam priznal, da ga je nasprotnik premagal. Bil je to neki običajen kadet.

Moltke je prišel na pregled kadetske šole v Lichterfeldu. Pohvalili so mu nekega kadeta, ki je posebno nagel v jednatih odgovorih. Moltke je priklimal in se odločil, preizkusiti mladeniča.

Šli so v razred, kjer je sedel kadet. Marschall, drugače zelo molčeč človek, je sam stavil vprašanja. Poklical je kadeta in ga iznenadil z ostrim vprašanjem:

— Kako široka je Seina pred Londonom? Kadet ni razmišljal, naglo je odrezal:

— Prav toliko kakor Temza pred Parizom, ekselencja! Moltke je priznal, da je poražen. Kislo se je nasmehnil in dejal:

— Potolkel me je in napravil izpit z odličnim uspehom!

Angleške bombe

(PK. Seuffert-Scherl)

Slika prikazuje bombe, ki so jih Angleži na svojem begu iz Grčije zapustili v nekem pristanišču.

ZANIMIVOSTI

Obseg svetovnega morja

Zemeljska površina znaša 500 milijonov km². Na morje odpade od tega 361 milijonov km² ali 70.8% samo 29.2% je suhe zemlje. Med 56. in 60. stopnjo južne širine se lahko vozimo okoli zemlje, ne da bi srečali najmanjši otok. Indijski ocean zavzema 73, Atlantski 81, Tihi pa 165 milijonov km² ali tretjino vsega površja zemlje. Vsa ostala krajna in vmesna morja znašajo skupaj komaj 30 milijonov km².

z Kit ne prenese vode. Znano je, da je kite redkokdaj dobiti na površini vode, kjer bi počivali. Njih navada je, da se pojavijo od časa do časa na površje in takoj spet izginejo. Vzrok je v tem, da kit v svojih pljučih ne prenese vode. Morje, ki je običajno nemirno, sili žival, da se vzpne z veliko brzino nad vodo, tako da so njene dihalne odprtine vsaj za trenutek nad površino in da se pljuča lahko napolnijo z zrakom. Če naj se napolnijo popolnoma, pa se mora žival na ta način večkrat dvigniti nad vodo, potem se lahko potopi za dalje časa. Ob zelo mirnem morju so sicer opazovali narvale, ki so počivali na vodi in dihali v tem položaju, ker ni bilo nevarnosti, da bi jim istočasno z zrakom vdrla v pljuča tudi voda.

z. Umrl je mož, ki je nosil umetno zobovje iz živalskih zobov. Na severu ameriškega kontinenta med Alasko in Yukonom so v zaledeneli reki, ki ji pravijo »Sedemsto milje«, našli dobro ohranjeno truplo nedavno preminulega Ervina Robertsona. Ta mož, stari ameriški pionir, ki je sedaj umrl oziroma zmrznul 84 let star, je vodil vse življenje zelo pestro

in dogodkov polno življenje. Bil je med drugim tudi iskalec zlatih rud, drvar, juvelir, trgovec, lovec itd. Največ se je govorilo in pisalo o njem leta 1905., ker si je takrat svoje, vsled bolezni izgubljeno zobovje nadomestil z živalskim. Izdelal si je sam umetne čeljusti, in sicer iz ovčjih, ribjih in medvedjih zob. Razume se, da je meso od živali, ki so mu morale dati zobovje, seveda tudi od medveda — zavžil.

z O rasti nohtov. Nohti rasejo poleti hitreje nego pozimi. To dejstvo, ki je gotovo le malokaterim znano, pa je samo ena izmed mnogih nenavadnosti, ki jih lahko opazujemo pri rasti nohtov.

Tako se nohti na desni roki razvijajo n. pr. hitreje nego nohti na levi roki, a niti dva nohta ne raseja enako hitro. Povprečno traja doba, ki jo potrebuje noht, da popolnoma zraste, štiri in pol mesece, to se pravi, da se nohti do sedemdesetega leta obnovijo 186-krat. Če je povprečna dolžina nohta 12 mm, tedaj bi znašala njegova dolžina do 70. leta 2.30 m, to se pravi, da bi sedemdesetletnik, ki bi si nikoli ne rezal nohtov, imel na obeh rokah skupaj 23.5 m dolge nohte.

z Kruh iz cvetlic. V Indiji imajo celo vrsto cvetlic, ki imajo pomembno vlogo za prehrano prebivalstva. Med temi cvetlicami slovi najbolj tista, ki jo domačinim imenujejo »mhowad« in ki rase na drevesih. Njene cvete porabljajo v ogromnih množinah kot jedilo, motno rumena, debela, meshata cvetna čaša se da pripraviti v ta namen na najrazličnejše načine. Sveže cvete primešajo pogačam, ki jim dajo čudovito aromo, po navadi pa cvete posušijo, zmeljejo v moko in jih uporabljajo potem za izdelavo kruha. Če cvete zavreš, dobiš iz njih prijetno, vinu podobno pijačo. Iz teh cvetov pa kuhajo tudi žganje, ki je med Indijanci zelo priljubljeno.

z Raziskovalec odkril plemo ljudožrcev. Raziskovalec Rihard Archbold je pri svojem poletu preko neraziskanih pokrajin Nove-Gvineje opazil polja, ki so izgledala kakor da so kultivirana. Archbold se je zato z letalom spustil na zemljo ter odkril tam plemo domačinov, ki šteje okrog 60 tisoč ljudi, samih ljudožrcev, ki ne poznajo oblačila in živijo kakor v kameniti dobi. Za oranje in obdelavo zemlje se poslužujejo orodja, ki si ga sami iz kamena izbrusijo.

z Utrip srca doseže pri novorojenčku 130 udarcev na minuto, pri 10 letnem 90, pri 20—60 letnem človeku 70—75 udarcev na minuto. S starostjo nad 60 let utrip nekoliko pade.

z Mnogo otrok. V Tarasi blizu Barcelone v Španiji je neki Domingo Serra dobil nagrado, ker je v njegovi družini mnogo otrok. Rodilo se mu je 20 potomcev, od katerih so samo štirje pomrli. V veliki španski revoluciji so se na strani nacionalistov bojevali trije njegovi sinovi.

z. Jajca, ki svetijo kakor ogledala. Kljunaču podobna južnoameriška ptica Tinamu nese jajca, katerih luske so tako bleščeče, kakor steklo za ogledala.

ZDRAVILNE ROŽE

Lipa (*Tilia grandifolia* in *parvifolia*) je povsod zelo znano, veliko, 10 do 20 m visoko drevo; imamo velikolistno ali poletno lipo (*grandifolia*) ter malolistno ali zimsko lipo (*parvifolia*). Cvete: velikolistna junija, malolistna pa julija; ima rumene redkocvetne pakobule. Cvetje se nabira od junija do julija. Čaj: (10 gr na pol litra vode) blaži krče, pospešuje potenje in seč ter je izborno sredstvo proti nahodu, za sluzenju pljuč, bronhijev, kroničnemu kašlju, trebušnim boleznim, božjasti in vodenici. Pije se po 1—2 skodelici na dan, in to zelo vroč čaj v postelji. Ako se čaj dalje časa pije in je kuhan pol na vodi in pol na vinu, jamči za izvrstne uspehe proti bledici. Zunanje se uporablja izvleček za odstranitev gub in sončnih peg ter za pospeševanje rasti las. Na rane vsled opeklin dajemo obkladke lipovega ličja (100 gr na 2 l vode) in to tako tople, kolikor moremo vzdržati.

Lapuh (*tussilago farfara*) se nahaja ob bregovih, na nasipih ter po vlažnih tleh. Znaki: večglava korenika s prtičnimi pecljati jajčastimi listi ter rumenim cvetjem. Cvete od marca do aprila. Cvetje nabiramo v marcu in aprilu, listje pa maja meseca. Listi dišijo šibko in so zagoltno sluzavi. Sveže cvetje diši po medu. Čaj: (5—10 gr na skodelico čaja) je izvrstno sredstvo proti prsnemu katarju, kašlju, hripavosti, influenci ter proti sušici v začetnem štadiju. Zoper škrofuloznost pripisujemo zelo dober vpliv lapuhovemu čaju, ki smo mu dodali nekaj rdečega vina. Zunanje se uporablja: Če sveže liste stolčemo z noževim ročajem, da se pokaže sok, pri odprtih ranah na nogah, za ohlajenje proti vročičnim tvorom ter proti šenu. V zavrelico namakamo platneno krpo, ki jo položimo na boleče mesto (pri oteklinah na ženskem spolovilu).

ZA GOSPODINJE

Napačno postopanje z mesom in zelenjavo

Nekatere gospodinje imajo navado, da puste meso ali zelenjavo pred uporabo dalje časa v mrzli vodi. To dela, jo zato, da bi zelenjavo oz. meso osvežile, ali pa zgolj iz navade. To je pa zelo slaba navada, ker se na ta način meso kakor zelenjava samo kvari. — Hladna voda ima to lastnost, in to v mnogo večji meri nego se misli, da izveče iz namakajoče se jestvine haš, ono, kar jo sicer dela okusno. Studenčica ima v sebi več mineralnih snovi, zato še bolj vpliva na stvari, ki so v njej. Apno, ki se nahaja v vodi povzroči, da meso otrdi in ga moramo potem zelo dolgo kuhati, da postane mehko. Zato je bolje, da mesa in zelenjave (posebno korenje, peteršilj in slično) ne namakate v vodi dalje nego je potrebno, da ga operete. Tudi solata in ohrovt mnogo izgubita, če sta dalje časa v vodi. Torej, v bodoče pazite tudi na to, ker potem boste imeli mnogo okusnejša jedila.

DOPISI

□ **Pobersch pri Marburg-u.** Kar smo desetletja pričakovali, o čemur je pokojna Jugoslavija pod srbsko upravo nad 20 let neplodno in brezuspešno pisala in konferirala, nam je sedanja nova uprava osvobodjene Spodnještajerske v nekaj dneh preskrbela. Dobili smo nad vse potreben most, ki veže Pobersch z Melling-om. S tem so uresničene 40 letne želje prebivalcev obeh imenovanih krajev, ki tvorita sestavni del Marburg-a. Odpravljeno je zamudno čakanje in prevažanje ljudstva, živine in vozil za denar. Starokopitni brod, ki je bil odvisen od stanja vode, leda, letnega časa itd., se je končno umaknil. Desetisoče prebivalcev obeh strahov Drau-a zadovoljno uporablja novi most ter ceni in godba nam je zaigrala pred mlajem parlamentu nemško nacional-socialistično državno upravo. Srbi nam v 23 letih svojega vladanja niso postavili nobenega mostu, pač pa na svojem umiku in begu razstrelili in poškodovali še tiste tri, ki nam jih je postavila še stara Avstrija pred svetovno vojno.

□ **Pickern.** Povezanost Štajercev brez razlike govornice je prišla do izraza v teh velikih in zgodovinskih dneh, ki smo jih pravkar preživeli. Več sto let je naše kmetstvo podeželje živelo v lepi slogi z Nemci. Pa tudi sicer je dokazana ta naša povezanost, ki se izraža v mnogih rodbinskih imenih. Med nami je tudi krvno mnogo Nemcev, čeprav se tega nismo vedno zavedali. To velja zlasti za mlajši rod, ki so mu Srbi in srbofilci vsilili svojo balkansko »kulturo«. Naša zahvala gre predvsem Führer-ju, ki nas je rešil in osvobodil srbskega jarma. Osvobodjenje je prišlo še pravočasno, sicer bi Štajerci tudi kulturno in moralno propadli.

□ **St. Anna W. B.** »Štajerski Gospodar« je pridobil že s prvima dvema številka- ma v našem okolišu vse polno prijateljev.

Naši ljudje z zadovoljstvom ugotavljajo, da so bili tepeni poleg belgrajskih izkoriščevalcev tudi razni domači nekdanji priganjači, ki so prejeli za svoje izdajstvo Judežev groše, dočim je naš delovni človek kljub napornemu garanju jedva životaril. Führerju smo hvaležni, da je konec tiste dobe, v kateri je mrgolelo predvolilnih strankarskih obljub, ki niso bile nikdar izpolnjene. Za bivše poslanske kandidate in kōritarje ni več mesta med našim narodom in tudi ne prilike za širjenje protiljudskih nazorov. Sedaj je nastopila doba življenjskega preporeka. Veselimo se, da smo v sestavi naše velike matere: Velike Nemčije. Z novimi in podojenimi močmi se bo naše preprosto ljudstvo lotilo dela in izvrševanja stavilnih mu nalog. Naš delovni človek na podeželju koraka vesel v bodočnost, ki jo je tako vleummo začrtal naš velik Führer.

□ **Tüchern bei Cilli.** »Štajerski Gospodar« je našel tudi v našem oklihu lep odmev. Že sedaj je pričakovati veliko število naročnikov lista, ki nam govori vsem iz srca. Ravno tako veliko je tudi zanimanje za »Heimathund«. Naši ljudje hočejo svojo zahvalo Führerju uresničiti s pridnim in vztrajnim delom za obnovo naše lepe Spodnje Štajerske. Zavedamo se, da bo treba precejšnjih naporov pri odstranjevanju vsega tistega, kar nas spominja na žalostno preteklost. Z globoko vero v boljšo bodočnost bomo veselo premagali vse težave.

□ **Wernesee.** Führerjev rojstni dan smo obhajali nad vse slovesno. Celi trg je bil v zastavah. Imeli smo v gosteh godbo, na odru sredi trga so domačini plesali naše stare pleske kot »Steirisch« in druge. Pri

večerni priredivi sicer obširna dvorana ni mogla sprejeti niti polovice občinstva. Zapeli so nam nekaj krasnih pesmi, mi pa smo se jim oddolžili z našimi domačimi pesmi. Zastopnik oblasti je imel kretenit nagovor na zbrano domačino. Župan Gallunder je predstavil ta govor ter se zahvalil nemški vojski za osvoboditev z obljubo, da bomo vsi složno delali za Führerja in Reich. — Praznik dela dne 1. maja je bil v našem trgu dan počitka. Sredi trga smo postavili visok mlaj. Godba nam je zaigrala pred mlajem par letih komadov. — Popoldne smo imeli nogometno tekmo med SK Luttenberg in domačim SK Wernesee. Domačini, ojačeni z nekaj drugimi igralci, so odnesli zmago z izidom 8:0. — Za uradujočega župana je bil imenovan Johann Zmerekar, ki je tudi že v prejšnjih časih županoval v splošno zadovoljnost.

Sprememba v mejah politično-upravnega področja na Sp. Štajerskem. Radi ukinitve srezkega načelstva v Windischgraz-u, se je občini Schönstein in Wöllan priključilo srezu Cilli, občine Windischgraz, Missling in St. Martin pa srezu Marburg Land.

o **Razpust Davčne uprave Marburg - Land.** Uradni list šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko, »Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark«, je objavil razglas, da je bila 1. maja t. l. ukinjena davčna uprava, ki je nosila naziv »Davčna uprava Marburg-Land«.

Delokrog in celokupno poslovanje razpuščene davčne oblasti je z istim dnem prevzela »Steuerverwaltung Marburg«.

ODREDBE

Šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko je izdal sledečo

odredbo o odobritvi bednostne podpore.

Da se odstrani beda oseb, ki so postale prehodno brezposelne, odrejam:

§ 1

(1) Bednostno podporo lahko dobi, kdor je na razpolago za delo in je neprestovoljno brezposeln. Brezposelni, ki so delali do sedaj pretežno v poljedelstvu ali gozdarstvu, ne dobijo bednostne podpore.

(2) Brezposeln je, kdor nima delovnega mesta ali druge zaposlitve, kjer isavno uporablja svojo delovno moč.

§ 2

Ta podpora se bo izplačevala od dneva prijave brezposelnosti. Po dosedanjem pravu nakazane podpore bodo takoj spremenjene.

§ 3

V slučaju, da zapustijo osebe brez važnega ali opravičljivega vzroka delovno mesto, in se branijo brez važnega vzroka sprejeti nakazanega jim dela ali če se pojavi iz kakih drugih vzrokov nejevolja za delo, se mora bednostna podpora znižati na minimum, ki je neobhodno potreben za življenje ali pa ukiniti.

§ 4

Bednostna podpora se odobri za čas, ki se odmeri po situaciji delovnih razmer.

§ 5

Zidje so izključeni od bednostne podpore.

§ 6

(1) Kdor prejema bednostno podporo, se mora redno ob določenem času prijaviti pri za bivališče pristojni borzi dela.

(2) Bednostna podpora se ne sme odobriti za dneve, za katere brezposelni brez zadostnega opravičila opusti predpisane prijave.

§ 7

Tej odredbi nasprotujoči predpisi so razveljavljeni.

§ 8

Ta odredba stopi v veljavnostjo od 12. aprila 1941 v veljavo.

Važno za vojne poškodovance

Dne 13. maja 1941 je bil objavljen sledeči razglas.

Pri šefu civilne uprave za Spodnjo Štajersko v Marburg-u se je ustanovila »Dienststelle für die Kriegsbeschädigtenfürsorge« to je, pisarno za skrb vojnih poškodovancev, kjer se bo popisalo vse od jugoslovanske države oskrbovane prejemnike vojaških oskrbujskih prejemkov.

V pošte pridejo:

1. vojni poškodovanci, vojni preostali bivše avstro-ogrske armade;
2. poklicne vojaške osebe ter njihovi preostali.

Osebe, ki stanujejo v Marburg-uv mestu ter v okrajih Marburg rechtes in linkes Ufer, se imajo javiti pri »Dienststelle für die Kriegsbeschädigtenfürsorge«, Marburg Tegethoffstrasse 12.

Uradne ure so dnevno od 9 do 12 in od 15 do 18 ure.

Za prejemnike, ki stanujejo v ostalih okrajih Spodnje Štajerske, izide prihodnje dni poseben poziv, iz katerega bo razvidno, katere dneve in v katerih pisarnah se jim bo treba javiti.

Za prijavo je treba prinesiti:

1. dovolilni odtok,
2. dekret o upokojitvi,
3. plačilno knjižico,
4. odrezek zadnjega denarnega nakazila za april 1941.

Udeležence se o tem obvešča in opozarja, da pazijo na posebna navodila, ki bodo tezaedevno v pratekem v posrednih popisnih okrajih izdana.

o Razglas. V novembru leta 1918 so Srbi zaplenili bogat muzej, obširne arhive, pohištvo častniške obednice ter častniško knjižnico pešpolka št. 47 v Marburgu. Kdor more dati pojasnilo, kje se te reči ali del istih nahaja in kdor je stvari tega regimenta svoječasno shranil, se nujno poziva, da to prijavi usmeno ali pismeno na naslov: Standortkommandantur, Marburg, (Infanteriekaserne).

o Katastrska uprava v Windischgraz-u je ukinjena. V 8. številki Verordnungs- und Amtsblatt-a šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko, ki je izšla dne 6. maja 1941, je objavljen razglas, da je bila 1. maja t. l. ukinjena katastrska uprava v Windischgraz-u. Delokrog in vse uradne posle imenovane uprave je prevzela katastrska uprava v Marburg-u.

o Davčne uprave v Gonobitz-u, Windischfeistritz-u in Windischgratz-u so razpuščene. »Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark« je v številki 8 od 6. maja 1941 objavil razglas o ukinitvi sledečih davčnih uprav: v Gonobitz-u, Windischfeistritz-u in v Windischgratz-u. Delokrog in posle imenovanih davčnih uprav je s 1. majem t. l. prevzela davčna uprava v Marburg-u, ki se, kakor smo objavili že na drugem mestu, naziva »Steuerverwaltung«. Uradne posle bivše davčne uprave v Unterdrauburg-u, v kolikor spadajo na Sp. Štajersko, je istotako prevzela davčna oblast v Marburg-u.

**Naroči takoj
Štajerskega Gospodarja!**

Štajerski Gospodar

si je pridobil mahoma prijateljev po vsem Spodnjem Štajerskem. Ljudje segajo pridno po našem listu, ki predstavlja nekako vez med mestom in deželo. Da je bil list res potreben, nam dokazujejo številni dopisi in povpraševanja glede naročanja lista. Našim bralcem priporočamo, da se oglašijo tudi kot dopisniki »Štajerskega Gospodarja«, ki bo na ta način prava vez med posameznimi kraji našega podeželja. Poročajte o stanju vinogradov, sadonosnikov, hmelja, nadalje o smrtnih slučajih, rodbinskih proslavah, nesrečah itd. Kar je res zanimivo, boste potem čitali v listu, ki Vam hoče biti vsem dober tovariš. Vsak dopis mora biti podpisan s celim imenom in točnim naslovom. Dopisi brez podpisa romajo v uredniški koš in je škoda poštnine. Vsakdo odgovarja za resničnost navedenih podatkov. Samo na ta način bo omogočeno lepo sodelovanje med uredništvom in podeželskimi dopisniki.

Vse mlinske stroje in umetne mlinske kamne

(samobrusilce) pri trdkih

ERSTE

UNTERSTEIRISCHE MÜHLENBAUANSTALT

S. FORSTNERITSCH, Marburg a. Drau

Mothergasse 18

MALI OGLASI

Prodajam prvovrstno kolje za vinograd. Vprašati pri trgovcu Murko, Marburg, Mellingerstrasse 28, ali Carner-Gasse 16. l. 1-5

Cunje krojaške odrezke, staro železje in kovine, papir, ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (arovec) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 2

Pogreša se šofer Anton Tarkuš. Prosim za obvestilo, stroški se povrnejo. Josef Tarkuš, Leitersberg Nr. 36 bei Marburg. 3

Mlatilni stroj (Hofherr-Schranz) rabljen, znlati 5 dvojnih centov, se ugodno proda. Gutsverwaltung Hausampacher, Kötsch. 4

Kmetško dekle srednje starosti, vajeno kmetške kuhe in drugega dela, išče službo v bližini Marburga. Naslov v upravi lista. 6

KOLARSKEGA

vajenca sprejemem Anton Čepe, Unter-Potschgau Nr. 6, Pössnitz. 8

Želim k šivilji

v mestu ali na deželi kot pomoč pri šivanju. Opravljala bi tudi druga dela v hiši in na vrtu. Vprašati v gostilni Purkhart, Unter St. Kunigund. 9

Jablus - Jabolčnik

Ako nimate nič pijače za domačo uporabo, ali da bode premalo, naročite »JABLUS« iz katerih novi napravite izvrsten jabolčnik brez vsakega pravega sadjevca. Ker pa pošta paketov še ne sprejme, združite več naročnikov skupaj in pridite s kolesom. 50 lit. stane 2 RM 100 lit. 4 RM. Čez tisoč pohvalnih dopisov. Franz Renier, Windisch Landsberg 10

Vrtnarski vajenec se sprejme pri Konrad Ranner, Marburg, Dalmatien-Gasse 7. 12

OFERJA ki zna dobro kositi, sprejme Gutsverwaltung Schleinitz bei Marburg. 11

OGLAŠUJTE!